

Dr. Kovács L. P. Bánk OFM

MEGVÁLTÁS, AZ EMBERFIA SZENVEDÉSE I.

**Készült XVI. Benedek pápa PORTA FIDEI motu proprio
apostoli levele nyomán meghírdetett HIT ÉVÉBEN**

Budapest, 2013

Rendi engedéllyel. Ikt. sz.: 317/2013
www.kovacsbank-ofm.com
© Dr. Kovács L. P. Bánk OFM

MEGVÁLTÁS, AZ EMBERFIA SZENVEDÉSE I.

Bevezetés

Miért kell foglalkoznunk a megváltással, főként a szenvedéssel történő megváltással, amikor Isten a világot jónak és boldognak teremtette, az embert pedig kiemelten a legkedvesebb teremtményének gondolta, tervezte? Isten végtelenül boldog örökkön-örökké. A jósága ösztönözte arra, hogy végtelen boldogságát megossza egy véges, de mérhetetlenül nagy csillagvilággal. Amelynek mérhetetlenségéből következtetni tud majd ennek az anyagvilágnak a csúcs-teremtménye, akinek kettős természete lesz: anyagi teste és szellemi lelke. Embernek fogja szólítani a látható világ koronáját. Neki ajándékozza a mérhetetlen csillagvilág egy viszonylag kis nap-rendszerét, amelynek központja egy kis nap, azaz csillag lesz. A naptól számítva egy kis méretű bolygó kering, elég távol lesz napjától, hogy annak hője és fénye ki ne oltsa a rá teremtett anyagi természetű élőlényeket: növényeket és állatokat, és az anyagból és szellemből teremtett embert. Az anyagi test az embert a földhöz kapcsolja. Itt tud csak élni, egyedi típusú kétnemű lény. A többi élőlényt Isten a földből hívta létre: „Teremjen a föld zöldellő növényeket, amelyek termést hoznak, és fákat, amelyek magot rejtő gyümölcsöt teremnek a földön. Úgy is lett.” (Ter 1,11) „Isten szólt: A vizek teljenek meg élőlények sokaságával, az égen a föld felett pedig röpködjenek madarak. Úgy is történt. Isten megteremtette fajuk szerint a nagy tengeri állatokat és mind az élőlényeket, amelyek mozognak vagy a vízben úszkálnak. És a röpködő madarakat is ugyancsak fajtájuk szerint. Isten látta, hogy ez jó.” (20-21) „Azután szólt Isten: Hozzon elő a föld élőlényeket fajuk szerint: háziállatokat, csúszó-mászókat és vadakat fajuk szerint.” (24) „Isten újra szólt: Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszó-mászó fölött, amely a földön mozog. Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinak és nőnek teremtette őket. Isten megáldotta őket, Isten így szólt hozzájuk: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be

a földet és vonjátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halai, az ég madarai és minden állat fölött, amely a földön mozog. Azután ezt mondta: Nézzétek: nektek adok minden növényt az egész földön, amely magot terem és minden fát, amely magot rejtő gyümölcsöt érlel, hogy táplálékok legyenek.” (26-29) Amikor Isten akarata szerint a földön már minden kialakult, hogy az embernek mindene meglegyen, amikor már a kemény kőzeteket porrá omlasztotta az Úr, hogy művelni tudja a még gyakorlatlan ember, Isten maga alakított ki egy hatalmas oázist. Ezt nem egy kis forrás élte, hanem négy folyó. Kettőt közülük ma is azonos néven ismerünk: Tigris és Eufrátesz. Ezek a sivatagban termékenységet biztosítottak majdani uruk, az ember és családja, később számtalan ivadéka számára. „Az Úristen vette az embert, és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze. Az Úristen parancsot adott az embernek: A kert minden fájáról ehetsz. De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely nap eszel róla, meghalsz.” (Ter 2,15-17) Miután Isten végigvezette Ádám előtt az összes állatot, és ekközben ő nevet adott mindegyiknek, a névadással a maga tulajdonába is vette őket mindörökre. Utána pedig a nemzedéke örökölte, amíg a földön élet lesz. „Azután így szólt az Úristen: Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hozzá illő. Ezért az Úristen álmot bocsátott az emberre, s mikor elaludt, kivette egyik oldalcsontját, s a helyét hússal töltötte ki. Azután az Úristen az emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt, és az emberhez vezette. Az ember így szólt: Ez már csont a csontomból és hús a húsemből. Asszony (Ísa) a neve, mivel a férfiből (Ís) lett. Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik, s a kettő egy test (szervezet) lesz.” (18.21-24)

1. Ábrahámiban indul el a sátán fogságából való kiváltás

Istennek nagy parancsát látták az ősszülők ebben is: „Isten megáldotta őket. Isten így szólt hozzájuk: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halai, az ég madarai és minden állat fölött, amely a földön mozog. Azután ezt mondta Isten: Nézzétek, nektek adok minden növényt az egész földön, amely magot terem és minden fát, amely magot termő gyümölcsöt érlel, hogy táplálékotok legyen”. (Ter 1,28-29) Ismét csak azt kell mondanom, hogy Isten két család vőlegény fiának és menyasszony lányának az örömök teljességét akarja megmutatni: Akkor lesznek menyegzőt tartó gyermekeitek egymással tökéletesen boldogok, ha ti, szülők arra neveltétek őket, hogy csak az lehet igazán boldog férj és feleség. Ha mindketten nagy értékű nevelődtek, senki idegennek, de átmenetileg egymásnak sem előlegezték azt, amit az Úr későbbre rendelt. De a visszaélés csúcspontja nem ez volt. A sátán kénytelen volt visszahúzódni a kísértéseivel, amikor a Világ Ura a vízőzönnel nagyon megleckéztette. Noé és családja kivételével teljesen kiirtott embert, állatot és növényzetet a Vörös-tengertől a Fekete-tengerig, Kis-Ázsiától Irakig. Amikor pedig a sátán ezzel a kísérlettel felcsúfolódott, Istent azzal akarta bosszantani, hogy a másik emberi örömforrást próbálta kiiktatni az emberek világából. „Az egész földnek ugyanaz volt a nyelve és ugyanazok voltak a szavai. Amikor keletről elindultak, Sineár földjén találtak egy nagy síkságot, és ott letelepedtek. Így szóltak egymáshoz: Gyertek, csináljunk téglát és égessük ki. A téglát épületkő gyanánt szolgált, a szurok pedig kötőanyagul. Azután így szóltak: Rajta, építsünk várost és tornyot, amelynek teteje az égig ér. Szerezzünk nevet magunknak, és ne szóródjunk szét a földön!” (Ter 11,1-4) Honnét ered az ötlet? Nyilván a kísértőtől. Isten parancsát szabotálni kell, hogy ne legyünk az Ő alattvalói. Hogyan jött a város- és a toronyépítés ötlete? Abban az időben már a nagyváros nagy tekintélyt kölcsönzött a polgároknak. A lapos vidékre sziklatömböket igen nehéz lett volna szállítani a nagyon távol eső hegyekből, ezért könnyebb megoldást kerestek. A szurok viszont a földből bugyogott fel forrón és igen jó kötőanyag volt a téglák között. A torony a város közepén állt. A király és a hivatalai kaptak helyet benne. Mennél nagyobb

volt a városállam, annál több emeleti irodára és egyre magasabb toronyra volt szükség. Ezt az Isten ellen összeesküvő várost tehát az ördög súlyosan és gazember módon ismételten rászedte. Mérőeszközök nélkül fogalmuk sem volt, hogy milyen magasban feszül az égboltozat, ahol az Isten lakik. Gyermekes hóbörgéssel fűtötték nagyravágásukat, hogy az ő hatalmuk is az égig ér. Amit nem tudott elérni Éva nagyravágása, azt most ügyes összefogással az ő generációjuk majd megkaparintja. A kísértő ügyes és gonosz, az emberek hiszékenyek és becsaphatók. Az újabb vétkes lázadókra Isten így mért kivédhetetlen csapást: „Nézzétek, egy népet alkotnak, és egy nyelvet beszélnek. Ez csak a kezdete tevékenységüknek. Ezután semmi sem lesz nékik lehetetlen. Aminek megvalósítását elgondolják. Ezért szálljunk le és zavarjuk össze nyelvüket. hogy senki ne értse a másik nyelvét. Az Úr tehát szétszórta őket onnét az egész földön, s abba kellett hagyniuk a város építését. Ezért nevezik azt Bábelnek, mivel az Úr ott zavarta össze az egész föld nyelvét, és onnét szórta szét őket az Úr az egész földön”. (11,6-9) Noé fia Szem, Istennek nagyon kedves fia maradt. De utódai, Ábrahámot sem véve ki, bálványimádókká lettek. Az Úr azonban kegyes volt hozzá, és hatvan esztendőskorában szólt hozzá. „Terach, Náchor fia, vette fiát, Ábrámot és unokáját, Lótot, Hárán fiát s a menyét, Sárait, fiának, Ábrámnak feleségét, s kivezette őket a kaldeai Úrból. Kivándoroltak Kánaán felé. Amikor Háránba érkeztek, ott letelepedtek. Terach 205 évesen halt meg Háránban”. (Ter 11,31-32) Ábrámmal kezdődik egy nagyon komoly isteni lépés az üdvösség történetében. Isten sajnálja, hogy a megtévesztett embereket a sátán kényúrként kezeli, azért meghívja Ábrámot, hogy térjen vissza az egy, igaz Istenhez. Ezt kegyelmével, áldásával teszi lehetővé. Így benne indul el a sátán fogságából való kiváltás, ismertebb szóval a megváltás, amelyet maga Jézus Krisztus visz majd végbe a kereszten.

2. „Kiszabadítja, kiváltja, megvásárolja” ószövetségi népét az Úr

Lényegében az egész emberiség az ördög hatalmába került, amikor a bálványimádás elterjedt minden népnél. Az emberek azt érezték a világ őstörténetéből örökölt emlékekből, hogy egy magasabb rendű lény hozta létre ezt a látható világot, aki azóta is felügyeli, gondoskodik róla, viszont éppen ezért elvárja, az emberiség hálával, sőt imádással hódoljon neki. A nemzedékek nemzetekké lettek, és mind ragaszkodtak ahhoz az alapelvhez, hogy minden népnek van istene, esetleg több is. Nem hiába állt azonban magyarázatul, hogy ezek képmások, bizonyos láthatatlan szellemek látható képmásai. Így is fogalmazták elképzelésüket: a bálványképekben és szobrokban az ördögök imádtatják magukat. Isten véget akart vetni ennek a súlyos tévhitnek, mégpedig a teremtés alkalmával már említett módon. Ott már említettük, hogy úgy akarta teremteni a világot, nemcsak a szellemi létezőket, hanem az anyagokat is, hogy átragyogja mindkét fajta létmódot az Alkotó jósága, különleges szeretete. „Dicsőséges hatalmában szilárdítson meg titeket nagy erővel, hogy mindvégig kitarthatok, és állhatatosak legyetek. Örömmel adjatok hálát az Atyának, aki arra méltatott benneteket, hogy részetek legyen a szentek örökségében, a világosságban; kiragadott minket a sötétség hatalmából, és áthelyezett szeretett Fia országába. Benne nyertük el a megváltást, bűneink bocsánatát. Ő a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsősülötte. Mert benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és a láthatatlanokat, a trónusokat, uralmakat, fejedelemségeket és hatalmasságokat. Mindent általa és érte teremtett. Ő előbb van mindennél és minden benne áll fenn”. (Kol 1,11-17) a Második Isteni Személyről van szó, aki Atyja kérésére minden teremtménynek ősmintája lett: jövőbeni emberi teste az anyagvilág, emberi lelke pedig az emberek lelkéé és az angyalok természetéé. Ez a megtestesülés isteni gondolata. Ezért írja már Dávid király egyik zsoltárában: „Mennyi csodát tettél, Uram, én Istenem, a rólunk való gondban hozzád senki nem mérhető! Ha elmondani vagy hirdetni próbálnám, felsorolni sem győzném. Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, de megnyitottad fülem a hallásra. Nem követelsz égő - és engesztelő áldozatot, így szólok hát hozzád: Lásd, itt vagyok! A könyvtetekercsben rólam írták, hogy telje-

sítsem akaratom. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet”. (Zsolt 40,6-9) Dávid ezt ezer évvel korábban írja, mint a Megváltó megszületett. Nyilván hallomás által kapta ezt a kinyilatkoztatást, amely az Atya és a Fiú párbeszéde volt. Mi volt ez az istenatyai akarat? Az, hogy a csodálatos megtestesülés dicsősége ne az Ige emberi születésekor kapja meg az összemberiség örömnépeként az Ige nagylelkűségéért az illő köszönetet. Mert az Ige megtestesült ugyan, de a Szűzanyán és Szent Józsefen kívül senki emberfia nem volt jelen. Maga a boldog perc a város-végi üres barlangban történt. A magukkal hozott pólyán és babakelengyén kívül nem volt semmijük. „Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson. Pásztorok tanyáztak a vidéken, kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. De az angyal így szólt hozzájuk: Nagy örömet hirdetek nektek és az lesz majd az egész népnek”. (Lk 2,7-10) Eljött tehát a Megváltó, akit az Atya megígért. Megjelenését nem ünnepelte az egész világ, csak öt-hat egyszerű ember. Köztük – igaz – ott volt a legfontosabb, az Édesanyja, aki vállalta a szűzi anyaságot, és vele vállalta a Megváltó Édesanyjának sorsát: azt, hogy a Megváltó Nemes Társa lesz. De addig még igen nagy árat fog fizetni az emberekért, úgy, ahogyan a választott nép sorsában azt az Atya pontosan előre jelezte. Mi is megpróbáljuk kifejezni az akkori görög szavakkal jelzett fogalmat, mit jelentettek akkor ezek a szavak: „kiszabadítja, kiváltja, megvásárolja” ószövetségi népét az Úr. Ez azért fontos, mert a megváltás az Újszövetségé, Jézus Krisztusé. „Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson, és jótettekben buzgólkodó, választott népévé tegyen”. (Tit 2,13-14)

3. Isten kiváltja népét Egyiptomból

Az Ószövetségben az Ábrahámnak adott áldás észrevehetően akkor virágzott ki, amikor unokája, Jákob, súlyos lelki válságba került. Egyiptom közelében legeltették nyájait az idősebb fiai, összesen tízen. Szerellemmel szeretett felesége, Ráchel két fia közül az idősebbik, József, édesanyja révén is, meg apja figyelő szeme szerint is a legintelligensebb volt a tizenkét fiú között. A legdíszesebb ruhát neki varratta apja. Örömmel hallgatta álma-
ról szóló beszámolóit. Testvérei azonban egyre inkább irigyelni kezdték apjuk érezhető kivételezése miatt. Amikor aztán egyedül maradt otthon szüleivel és a tizenkettediknek számító édes öccsével, Benjaminnal, apja azzal bízta meg, hogy menjen bátyjai után ellenőrizni tevékenységüket. A nyájak közelébe érve felismerték a testvérei, és azonnal kész volt a terv: most aztán megöljük! Júda azonban egy kiszáradt víztározóba rejtette a többiek elől. A tervet egyébként hasznosabb elgondolás váltotta fel: Egyiptom felé haladó karaván haladt el mellettük. Nekik felajánlották és eladták öccsüket húsz ezüstért. József hiába rimánkodott, a testvéri gyűlölet sokkal erősebb volt, mint a vérségi kapcsolat. József az érzéketlen szívű pénzemberek kezéből piacra, onnan pedig a fáraó eunuch tisztjéhez került. Igazán rabszolga lett. Gazdája felfedezte eleven eszét, és a házába vitte rabtársai irányítójának. Űrnőjének, az eunuch házigazda feleségének viszont kellemetlen vágyai támadtak. Mivel József brigádvezető rabszolgaként is megmaradt becsületosnak, az asszony feljelentette uránál, mint kerítőt. A ház ura feleségének hitt, József pedig a fáraó börtönébe került. Kezén és nyakán vasba verve szenvedett ártatlanul. Így sorvadtt egy ideig. Aztán a fáraó két főemberét is melléje zárták. Egyik reggel mindketten elmondták álmukat. József azonnal megfejtette azok jelentését: az egyik kiszabadul, állását is vissza- kapja, a másikat pedig felakasztják. (Ter 37,1-36; 39-40) Később a fáraó is álmodott hét kövér és hét sovány tehenről, majd egy-egy búzaszáron nőtt hét-hét tele és üres kalászról. Mivel az ál-
mot senki sem tudta megfejteni, a visszafogadott főpohárnoknak eszébe jutott József. A fáraó azonnal átrendelte a börtönből Józsefet. Meghallgatva az álmat, József azonnal megmondta jelentését: Hét bőtermő esztendő jön, majd hét szűkesztendő. A sok termést jó lesz raktárakba hordani, az éhínség éveiben pedig sok pénzért el lehet adni. A fáraó jelentősen meg-

gazdagodhat. A fáraó azonnal okosan döntött: ezt a fiatalembert a bőrtönből kiszabadítom, megteszem alkirálynak és rábízik mindent. (Ter 41) József azonnal munkához látott. Olcsón megvásárolt minden felesleget. Aztán a nem termő években megnyitotta raktárait. Jöttek a testvérei is. József felismerte őket, de azok nem sejtették, ki ez a komoly alkirály. Próbatétel után azonban felfedte kilétét, és nem állt bosszút testvérein, hanem kocsikat küldött apjáért és családjáért. Egyiptomba hívta és fogadta őket. Oda költözött a hetventagú család, a fáraó a legértékesebb vidéket adta nekik Józsefre való tekintettel. Jákob nem indult vissza Kánaánba, mert még kicsi volt a családja. Négyszázharminc évig éltek, erősödtek ott, míg az újabb fáraók el nem nyomták és rabszolgaságba nem alázták őket. De ekkor már milliónál nagyobb volt a létszámuk. Isten pedig a nyolcvan éves Mózeset küldte hozzájuk az örömhírrrel: „Letekintettem rátok és láttam a bánásmódot, amelyben az egyiptomiak részesítenek benneteket. Ezért elhatároztam: kivezetlek benneteket az egyiptomi rabságból a kánaániak, a hettiták, az amoriták, a periziták, a hivviták és a jebuzeusok földjére, a tejjel-mézszel folyó országba. Hallgatni fognak rád! Azután Izrael véneivel együtt menj el Egyiptom királyához, és közöld vele: Találkoztunk Jahvéval, a héberek Istenével, ezért most szeretnénk háromnapos járásnyira a pusztába menni, és Jahvénak, a mi Istenünknek áldozatot bemutatni. De tudom, hogy Egyiptom királya nem enged el benneteket, hacsak kemény kéz nem kényszeríti. Ezért kinyújtom a kezemet és megverem Egyiptomot mindenféle csodajellel, amelyeket közöttük művelni fogok. Arra majd elenged benneteket”. (Kiv 3,16b-20) Isten, amit hatszázharminc évvel korábban elkezdett, amikor kiválasztotta Ábrahámot és meghívta, hogy vele kezdődjen az emberiség az öröktől fogva kijelölt egyetlen Megváltó földre jöttének első nagy mozzanata. Isten kiváltja őket nagy erővel.

4. Az Úrnál az irgalom, és bőséges nála a megváltás

Az Ószövetség idejében összetartozott e két fogalom: kivonulás és szövetségkötés. Amikor Isten biztatására Mózes elfogadta a küldetést, Isten megismertette vele tennivalóit, a fáraó elutasító magatartását, hogy a fáraó ellenmondása megtörik majd azokon a csapásokon, amelyeket rá és népére fog bocsátani. Isten mindenek feletti hatalmát az igazolja, hogy a fáraó ellenállása megtörik, és az izraeliták Mózes vezetésével a Sínai hegyhez fognak érni, Isten pedig szövetséget köt velük. „Az Ószövetség leggyakrabban a kivonulással kapcsolatban beszél a megváltásról: az a vallási tapasztalat, amelyet Izrael ekkor átélt, különösen érezhetővé tette számára ennek a fogalomnak a tartalmát. A zsidó tudatban ugyanis a kivonulás nem választható el a szövetségtől: Isten épp azért szabadítja ki népét a rabszolgaságból, hogy magához kösse: Én vagyok Jahve, kiszabadítalak titeket a szolgaságból és megváltalak benneteket („kiváltalak”) főlemelt karral. Népeimmé fogadlak titeket, és Istenetek leszek”. (Kiv 6,6-7) A szövetség révén Izrael szent, Jahvénak szentelt néppé, Isten tulajdon népévé válik. A latin nyelvben a megváltást a redemptio szóval fejezzük ki. Az emo, emere, émi, emptum ige jelentése: veszek, vásárolok. Ha a re- igekötővel kötjük össze, akkor azt jelenti, hogy amit megvásároltam (és netán elvesztettem), azt visszavásárlom, visszaszerzem. A Teremtő magának teremtett minden embert, kifejezi a szent szövegben, hogy minden embert a mennyország örökösévé rendelt. A szülők megkapták tőle azt a nagy ajándékot, hogy amikor gyermekük megfog, Isten azonnal teremt semmiből a lelkét, és azonnal hozzáteremt a megszentelő kegyelmet is. Ezzel az új ember azonnal Isten gyermeke (is) lesz, nemcsak a szülőké. Örökli majd szülei vagyonából is a részét, de a mennyország örökösévé is válik. Ezt minden foetus (magzat) „juss”-ként, örökségként kapta (volna) Isten nagylelkűségéből a világtörténelem összes gyermeke. Ez a kimondhatatlanul nagy érték azonban Éva és Ádám vétkével, az ősbűnnel elveszett. Azóta ezt csak Jézus Krisztus kereszthalálának érdeméből kaphatja meg bárki, amikor megkeresztelkedik. Helyesebben mondva: a keresztségben visszakapjuk elvesztett örökségünket. Kiváltságként egyedül jövőndő Édesanyjának adta meg fogantatása pillanatában (Szeplőtelen Fogantatás) az Isten Fia. A „megváltás” fogalmát az Ószövetségben a próféták is

ugyanebben az értelemben használják. Már Izajás próféta könyvében is olvashatjuk, mint kiváltást. Óriási reményt adott az akkori szomorú sorsot viselő népnek. A későbbi prófétáknál a nagy fogságokból szabadulókkal kapcsolatban olvashatjuk Isten címeként a Megváltót (vagy Kiváltót). Ettől az időtől kezdődik az a szokás, hogy a hazatérők nagy Hazabocsátóját, magát Istent is Megváltónak nevezik. Ő váltotta öröme a fogság gyötrelmeit, Ő adta meg Dániel próféta könyörgésére (Dán 9,15-23) a hazatérés reményét. A zsoltárok között az egyik legmeghatóbb a 130.-ik. A bűnbánók vagy az értük imádkozók kedves könyörgéseként latinul könyv nélkül tanultuk meg ezt a zsoltárt is szerzetes-újoncként. „A mélységből kiáltok, Uram, hozzád, Uram, halld meg a szavam! Füled figyeljen fel könyörgő szavamra! Ha számon tartod a vétkeket, ki állhat meg akkor, színed előtt, Uram? Ám nálad bocsánatot nyer a vétek, hogy féljenek téged. Remélek az Úrban, benne remél lelkem, és bízom szavában. Lelkem várja az Urat, jobban, mint az őr a hajnalt, várja Izrael az Urat. Mert az Úrnál az irgalom, és bőséges nála a megváltás. Ő váltja meg Izraelt minden bűnétől.” „Ezekiel mindenkinél jobban aláhúzza ennek a bűnösökre vonatkozó megváltásnak az abszolút ingyenességét: „Én azonban megemlékezem a szövetségről, amelyet ifjúságod napjaiban kötöttem veled, és örök szövetségre lépek veled. Te meg visszaemlékszel útjaidra, és szégyenkezel, amikor majd veszem nővéreidet és húgaidat és leányaidul neked adom őket, de nem veled való szövetségem jegyében. Megújítom veled a szövetséget, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, azért, hogy emlékezzél és szégyenkezzél, szégyenedben ne tudd kinyitni a szád, amikor majd megbocsátok mindent, amit tettél, mondja az Úr, az Isten.” (Ez 16,60-63)

5. „Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek”

A Teremtő boldogságra teremtette az embereket. Az emberi nem képviselői megértették ezt. Örömmel csüngtek Isten tervein, amíg a kísértő bele nem avatkozott az életükbe. Ez már nemcsak Ádám és Éva ügye volt, hanem az egész emberi történelemé, amint láttuk eddig fejtegetéseinkben. Amikor egyre romlottabbak lettek az emberek, és a sátán kísértései egyre messzebbre sodorták az összülőket az egy igaz Istentől, Isten volt az, aki kezét nyújtotta a veszni látszó üdvösség újra felcsillanó reményében. Amikor már mindenki bálványimádó lett a földön, Isten kegyelme új utat keresett: kegyelmével lehajolt Ábrahámhoz, kiemelte a sátán hatalmi köréből, és megkezdte az üdvösség útjának szervezését. Ábrahám elhagyta a sötét bálványimádást. Fia, Izsák és unokája, Jákob pedig elfogadták a mindenható kezet, amely irányította és büntette is őket, hogy megtanulják: csak Isten ereje tudja számukra visszaadni az üdvösség lehetőségét. Isten Egyiptomba vezette Jákob hetventagú családját. Ott a tizenegyedik fiú, József rabszolgaságának elviselése mutatta meg a jövőt: Isten testvérük életét tönkretevő családot éppen a szenvedések tisztító elviselésével mentette meg és a környező népek életét. Isten rendkívüli módon a fáraó közelébe juttatja Józsefet, miután a király álmát megfejtette és a megmentő tervet felvázolta. Testvéreivel kibékülve egész családját Egyiptomba költözteti, hogy itt nőjenek nemzetté és mikor nemzetként önálló létre is képesek voltak, Isten érzékelhetően belenyúlt sorsukba. Ezzel megtörtént az első kiváltás (megváltás). A Sínai hegyen népévé fogadta őket az Úr, Az Ábrahámnak adott áldás lényege még nem mutatkozott meg. Az áldás záradéka ugyanis ez volt: „Benned nyer áldást a föld minden nemzedéke.” (Ter 12,3) Izrael sorozatos vétkezéseivel elszakadt Istentől, és eljátszotta kiválasztottságát. De az Úr egy szüzet választott Izraelnek Júda törzséből, Dávid házából, amint már sokszor hallottuk-olvastuk a Bibliából, akit a Szeplőtelen Fogantatás ajándékával eleve megmentett az áteredő bűntől. Szűz, Mária, a Szentlélektől foganta Jézus magzati testét, amelyet Isten végtelen jósága emberi lélekkel ajándékozott meg. Emberi személyiséget viszont nem teremtett neki, mert a csodálatos fogantatás után rögtön összekapcsolta a magzati testet a Második Isteni Személy tulajdonaként az isteni természet mellé. Ezt a szoros kapcsolatot soha semmi nem fogja feloldani,

de még lazítani sem. Amit a Fiúisten Személye tesz, művel, az az emberi testben is isteni értékűvé válik. Így tud bennünket, az egész emberiséget örökérvényűen megváltani. Miért íródott ez a gondolat az Ószövetség címszó alá? Még nem jött létre az újszövetség, még ekkor nem ismerte tudatosan a megtstesülés megtörténtét a saját népe sem. Ha ezt a tényt nem rombolja le a zsidóság vezetői által, akkor másként alakult volna a megváltás. Van-e valami üzenete az Ószövetségnek az Újszövetség részére? Igen, több is. Isten a fogságban élő Ezekiel prófétának azt a biztatást adta korábban, hogy azt a zsidó emberek keblében a szív helyét elfoglaló kődarabot majd ki fogja venni és hússzívet tesz a helyére. Később így nyilatkozik az Úr: „Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, hogy megtisztuljatok minden tisztátalanságtól, s minden bálványtól megtisztítalak benneteket. Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiveszem testetekből a kőszívet, és hússzívet adok nektek. Az én lelkemet oltom belétek, és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljete, és szemetek előtt tartsátok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok.” (Ez 36,25-27) A tiszta víz a keresztség, az Isten Lelke pedig a bérmálás szentségének ígérete. „Mert a törvényt Mózes közvetítette, a kegyelem és az igazság azonban Jézus Krisztus által lett osztályrészünk.” (Jn 1,17) „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit. Róla mondtam: A nyomomba lép valaki, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én.” (29-30) „Magam sem ismertem, de aki vízzel kereszteni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek, s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog kereszteni. Láttam, és tanúskodom róla, hogy ő az Isten Fia.” (33-34)

6. Újszövetség

Jézus Krisztus az utolsó vacsorán kötötte meg saját Szent Vérében az Újszövetséget. Az Újszövetség könyve azonban nem az utolsó vacsora történetével kezdődik, hanem az Ószövetség utolsó prófétájának a születését előre jelző angyal megjelenésével. János, a Keresztelő fél évvel volt idősebb Jézusnál. Ennyi idővel korábban kezdett prédikálni a Jordán-parton. Messiásnak gondolták az emberek szónoklatai és erélyes fellépése miatt. Neki kellett bejelentenie, hogy köztünk van a Messiás. Jézus jellemzése kitűnően érzékelteti ezeket az érdekes és fontos tényeket: „Mit mentetek ki látni a pusztába? Széltől hajladozó nádat? Vagy mit mentetek ki látni? Finom ruhába öltözött embert? Aki finom ruhában jár, királyi palotában lakik. Miért mentetek ki? Prófétát látni. Igen, mondom nektek, prófétánál is nagyobb. Ő az, akiről az Írás szól: Nézd, elküldöm követemet előtted, hogy előkészítse utadat. Bizony, mondom nektek, asszonyok szülőttei közt nem született nagyobb Keresztelő Jánosnál. De aki a mennyek országában legkisebb, az nagyobb nála. A mennyek országa Keresztelő János idejétől mindmáig erőszakot szenved. Az erőszakosok szerzik meg. A próféták és a törvény Keresztelő Jánosig mind ezt jövendölték. S ha tudni akarjátok, ő Illés, akinek el kell jönnie. Akinek füle van, hallja meg!” (Mt 11,7b-14) Nem különül el élesen az Ó- és az Újszövetség az elbeszélte igazságok és tények tekintetében. A könyvek megírása tekintetében viszont az Ószövetség írásai mind befejeződtek, mire az Újszövetség témaköre köztudott lett. Amikor a kis János megszületett és nyolc napos lett, az angyal megsértése miatt némaságra ítélt ószövetségi pap, Zakariás, ajka megnyílt. Dicsérte az Istent, „mert meglátogatta és megváltotta (kiváltotta) népét. Az üdvösség erejét támasztotta nekünk szolgálja, Dávid házában. Ahogy mondta a szent próféták szájával ősidők óta. Megmentett minket ellenségeinktől és gyűlölőink kezétől, hogy irgalmazzon atyáinknak és megemlékezzék szent szövetségéről.” (Lk 1,68b-72) Megemlékezett Izrael népének fontos küldetéséről. Aztán kisfiának a küldetéséről beszél: „Téged pedig, fiú, a Magasságbeli prófétájának fognak hívni, mert az Úr előtt jársz majd, hogy előkészítsd útját, hogy az üdvösség ismeretét add népének bűnei bocsánatára, Istenünk könyörülő irgalmából, melyben meglátogat minket a napkelet a magasságból, hogy a sötétben és a halál árnyékában ülőknek ragyogjon,

és lépteinket a béke útjára irányítsa.” (Lk 1,76-79) Amikor a negyvennapos Jézust a templomban bemutatja Édesanyja és Szent József, „íme, volt Jeruzsálemben egy Simeon nevű igaz és istenfélő ember. Várta Izrael vigasztát és a Szentlélek volt rajta. Kinyilatkoztatást kapott a Szentlélektől, hogy addig nem hal meg, amíg meg nem látja az Úr Fölkentjét. A Lélek indítására a templomba ment. Karjába vette a (gyermek Jézust), és áldotta az Istent ezekkel szavakkal: Most bocsásd el, Uram, szolgádat, szavaid szerint békében, mert látta szemem üdvösségedet, melyet minden nép színe előtt készítettél, világosságul a pogányok megvilágítására, és dicsőségére népednek, Izraelnek.” (Lk 2,25-32) Az Ószövetség szentje milyen biztosnak véli, hogy az Ószövetség számára milyen egyértelmű lesz a felismerés, a megváltás, csak a pogányoknak kell megvilágosodniuk. Közben mi kései keresztények szomorúan gondolunk az igazságra: sem Jeruzsálemben, sem Betlehemben, sem egész Izraelben nem vette eddig észre senki, harminc éves koráig nem is fogja fel senki, hogy Izraelnek boldogsága már több mint egy hónapos gyermek. Másfél éves korában oda fognak érni a napkeleti bölcsek. Úgy gondolják, hogy ha ők messze-messze Keleten már rég tudják, rangosan ünneplik a világ Megváltójának születését, akkor mi lehet a saját népének városaiban és falvaiban? Mi? Teljes tudatlanság és közöny. A papok hívatva pontosan elszavalják Heródes királynak Mikeás próféta jövendölését (5,1-5), de egyikük sem érdeklődik: Miért érdekel téged a mi Megváltónk? Csak nem akarod őt megöletni? Pedig Jézus telve van népe és minden nép iránt igaz szeretettel!

7. A megváltás olyan erőt igénylő tett, amit csak Isten vihet végbe, a Megváltónak embernek kell lennie, mert csak akkor érvényes a megváltói mű

Mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben nemcsak a megváltásról van szó, hanem arról is, hogy ki az, aki a megváltást nekünk megszerezte. Mindkét szövetségben határozottan elhangzik, hogy a megváltás olyan erőt igénylő tett, amit csak Isten vihet végbe. Hozzá kell tennünk azt is, hogy Embernek kell lennie a Megváltónak, mert csak akkor lesz érvényes a megváltói mű, amit az isteni igazságosság megkövetel, ha a mű maga a vétkes emberi nem részéről történik. Ezért kellett már a teremtéssel kapcsolatosan is hangsúlyozni, hogy az Atya a már a teremtéskor tisztázta a tervét: a teremtés isteni mű, amit csak Isten művelhet, de az Istenség maga nem vegyülhet a teremtett dolgok és személyek létevel. Viszont Isten érzékeltetni akarta, hogy a teremtett világ mindkét megjelenési formája kell, hogy valamilyen módon sugározza a Teremtő fényét. Amint Istent úgy meglátni, hogy az a látás a földi természetes látás eszközével, az emberi szemmel történjék ez így lehetetlen. Amikor Mózes a Sínai hegyen a negyven napos kinyilatkoztatás befejeztével azt kérte:”hadd lássam meg dicsőségedet”a válasz ez volt: Megteszem, hogy elvonul előtted egész fényességem, és kimondom előtted a Jahve nevet. Kegyes vagyok ahhoz, akihez akarok és megkönyörülök azon, aki nekem tetszik. De arcomat nem láthatod, mert nem láthat ember engem úgy, hogy életben maradjon. (Kiv 33,18-20) A teremtés úgy történt, hogy az Atya a Fiúval megbeszélte: a teremtendő világ kétszintű létezőből fog állni. A szellemi létű és az anyagi létű teremtményekből. Lesz egy létező földi lény, aki önmagában hordja mind a szellemi, mind az anyagi létformát. Ez a különleges lény az ember. Mivel benne mind a két megtalálható lesz, ezért ennek az emberi lénynek a közösségébe kell a Fiúistennek beleszületnie, így mindkét létforma ősmintája lehet. Ember teste az összes anyagé, emberlelke pedig az emberek lelkének és az angyalok természetéé. A teremtés befejezése után megtörtént a nagy kísértés. Évát, az első asszonyt a sátán megkísértette. Éva elhitte a kísértőnek, hogy Isten nem szereti őket, mert elrejtette előlük a jó és rossz tudás fájának gyümölcsébe azt az eszközt, amit ha elfogyaszt az

ember, akkor nemcsak ember marad, hanem ő fogja meghatározni, erkölcsileg mi legyen a jó és mi a rossz. Azzal csapta be Évát, hogy ő is dönthet az emberiség sorsáról. Mi már könnyebben meg tudjuk érteni az emberiség nagy tévedéseiből ennek a bűnnek nagyságát. Isten azt mondta: munkáld a földet és a munkádból megélsz. A sátáni hazugság szerint, ne kínlódj, a munkával figyeld meg azt, aki dolgozik, lopd el vagy vedd el erőszakkal tőle, amiért megdolgozott, mert neked titkos jogod van ehhez. Pár év múlva sokkal véresebb következtetést sugallt a sátán a legelső született ember eszébe: öcsédet, Ábelt jobban szeretik, mint téged. Öld meg, akkor majd téged fognak szeretni. A múlt században áldozatok frontokon és büntető táborokban, gázkamrákban. Minden bűnözővel szemben egyetlen igazságforrás létezik: ISTEN. Egyetlen örök bíró: ISTEN. Egyetlen örök megváltó: ISTEN. Ő az, aki elveszi a világ bűneit, értünk szenvedett és meghalt a kereszten. Nekünk maradt a bűnbánat és a bűneinkért kirótt elégtétel.

8. Jézus megváltónk lett a szent kereszten

A megváltói és a teremtésben vállalt küldetése, hogy az anyagi és szellemi lények ős-mintaoka lesz jövőendő megtestesülésével és kereszthalálával, így szerepel Szent Pál megfogalmazásában: „Benne nyertük el a megváltást, bűneink bocsánatát. Ő a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsősülötte. Mert benne teremtett mindent a mennyben és a földön: a láthatókat és a láthatatlanokat, a trónusokat, uralmokat, fejedelmeket és hatalmasságokat. Mindent általa és érte teremtett. Ő előbb van mindennél, és minden benne áll fenn. Ő a testnek, az Egyháznak a feje. Ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy övé legyen az elsőség mindenben. Úgy tetszett (az Atyának) „hogy benne lakjék az egész teljesség, s hogy általa békítsen ki magával mindent a földön és a mennyben, minthogy ő a kereszten vérével békességet szerzett. Nektek is, akik azelőtt idegenek és ellenséges érzületűek voltatok gonosz tetteitek következtében, most nektek is megszerezte a kiengesztelődést halandó testében a halál árán, hogy szentté, szeplőtelenné és feddhetetlenné tegyen benneteket színe előtt. Csak álljatok szilárdan és rendületlenül a hitben, és ne tántorodjatok el az evangéliumi reménytől, amelyről hallottatok, hiszen minden teremtménynek hirdették az ég alatt, és én, Pál is ennek a szolgája lettem.” (Kol 1,14-23) A Szentírás több helyén is a mi megigazulásunk forrásaként említi Jézus engedelmességét: „Mert mindnyájan vétkeztek, és nélkülözik az Isten dicsőségét. Megigazulásukat azonban ingyen kapják, Isten kegyelmének erejéből, Jézus Krisztus megváltása árán”. (Róm 3,23-24) – „Benne kaptátok meg ti is a megígért Szentlélek pecsétjét, miután hallottátok az igazságról szóló tanítást, üdvösségetek evangéliumát, és hittetek benne. Ő a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva az övéi legyünk az Isten fölségének dicsőségére.” (Ef 1,14) „Ne okozzatok szomorúságot Isten Szentlelkének, akivel meg vagytok jelölve a megváltás napjára.” (4,30) „Általa van nektek életetek Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünké, megigazulásunkká, megszentelésünké és megváltásunkká lett”. (1Kor 1,30) Szent Pál leveleiben találunk olyan részeket is, amelyben a megváltásnak több szinonimája található: „Általa van nektek életetek Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünké, megigazulásunkká, megszentelődésünké és megváltásunkká lett”. (1Kor 1,30) A megváltás még gazdagabb

elnevezései: megvásárol: „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a ti váltságdíjatok! Dicsóítsétek meg tehát Istent testetekben!” (1Kor 6,19-20) Aki ugyanis mint rabszolga nyert hivatást az Úrban, az Úrnak szabadosa. Viszont aki szabad emberként kapta a hivatást, Krisztus rabszolgája. Nagy váltságdíjat fizetett értetek, ne legyetek azért emberek rabszolgáivá.” (1Kor 8,22-23) Amint egykor a sínai szövetségnél Isten tulajdonává váltak a zsidó nép tagjai, ugyanúgy lesznek majd megvásároltak azok, akik a világ minden népéből a mennyország számára lesznek megvásárolva: „Méltó vagy (Urunk), hogy átvedd a könyvet, és feltörd pecsétjeit, mert megöltek, és véreddel megváltottad (az embereket) Istennek, minden nyelvből, népből és nemzetből. Istenünk országává és papjaivá tetted őket, és uralkodni fognak a földön.” (Jel 5,9-10) Ennek ellenpéldája, hogy Szent Pál Milétoszból üzent Efezusba: „Vigyázzatok magatokra és az egész nyájra. Azért rendelt benneteket a Szentlélek az élére elöljáróul, hogy igazgassátok az Isten Egyházát, amelyet a tulajdon vére árán szerzett meg magának. Tudom, hogy ha eltávozom, ragadozó farkasok törnek rátok, s nem kímélik a nyáját. Közületek is akadnak majd olyanok, akik rajta lesznek, hogy álnok szóval maguk mellé állítsák a tanítványokat. Ezért legyetek éberek!” (ApCsel 20,28-30)

9. Folytonosság az Ószövetséggel

Az Ószövetség az egész emberiségnek előkészítette a megváltását. Az Ábrahámnak adott áldás is ezt hangsúlyozza: „Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyet majd mutatok neked. Nagy néppé teszek. Megáldalak és nagyra teszem nevedet s te magad is áldás leszel. Megáldom azokat, akik áldanak téged, de akik átkoznak téged, azokat én is megátkozom. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” (Ter12,1-3) Ahogy szaporodnak test szerinti leszármazottai, el kell jönnie ezek közül annak az Egynek, aki az összes nemzetre kiterjeszti majd az isteni áldást, kivonja a sátán hatalmából az összes embert. Istenek ez a célja. Külön tragédia Ábrahám vér szerinti népe számára, hogy már az egyik unokája és annak nemzetsége elszakad az áldottak körétől. Sőt Sára is vesztére adta egyiptomi szolgálóját, hogy az akkori szokásjog szerint Ábrahám mellékfeleségeként Sárának szüljön fiút. 86 éves volt Ábrahám és Sára is, amikor Hágár megszülte Izmaelt. 99 évesek lettek Ábrahámék, amikor Isten megáldotta Sárát, és megszülhette várva várt fiát, Izsákot. Három év múlva el kellett küldenie Ábrahámnak Hágárt és fiát, Izmaelt. Ábrahám mindkét fia hatalmas népek ősei lettek. Isten akarata érvényesült: az ígélet szerinti fiú, Izsák nagyra nőtt nemzetéből, Dávid király házából született meg az a Küldött, akit Isten a világ Megváltójának szánt öröktől fogva. A két Ábrahám-fiú nemzetsége ugyan külön-külön, de egységesen elzárkózik az Istentől öröktől fogva elrendelt Megváltó elfogadásától. Péter főapostol nagyon vigyázott a zsidó hagyományokra, jól megjegyezte Jézus tanítását a szegletkőről, ami nyilvánvalóan róla szóló jövendölés volt: „Az a kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkő lett, a botlás köve és a botrány sziklája: Megbotlanak benne, mert nem fogadták el hittel a tanítást, amelyre meghívást kaptak. Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára. Ti valamikor nem voltatok nép, most Isten népe vagytok; régen nem nyertetek kegyelmet, most pedig irgalomra találtatok.” (1Pét 2,7-10) Ugyanerről szól a következő idézet: „Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól

megváltson, megtisztítson és jótettekkel buzgólkodó, választott népévé tegyen.” (Tit 2,13-14) Ennek az értelmezésnek Jézus gondolkodásában van a gyökere. Maga az a tény, hogy Jézus az ószövetségi báránycsatorára tervezte az Újszövetség egyik fontos alapvetését, az „új és örök szövetség megkötését. „Vacsora közben Jézus kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte, s odanyújtotta tanítványainak, ezekkel a szavakkal: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. Azután fogta a kelyhet, hálát adott, és ezekkel a szavakkal nyújtotta nekik: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetségé, amelyet sokakért kiontanak a bűnök bocsánatára.” (Mt 26,26-28) Szent Pál nem volt még tanítvány, nem lehetett ott az utolsó vacsorán, de Jézus a pusztai kiképzésen minden lényeges gondolatot megmagyarázott későbbi apostolának. Ő így emlékszik erre a nagyon fontos eseményre: „Én ugyanis az Úrtól kaptam, amit közöltem is veletek: Urunk Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: Vegyétek és egyétek, ez az én testem értetek. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, és e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön.” (1Kor 11,23-26)

10. A megváltás ára Jézus Krisztus önként vállalt és végbevitt halála

Az Ószövetség előkészíti, távolról megvilágosítja a megváltást. Az Ószövetség utolsó századaiban az akkori képviselői arrafelé hajoltak, hogy a megváltás egy hős, harcos király műve lesz. Ezt a gondolatot látjuk megvalósulni a Jézus korabeli forradalmároknak, akik közül Jézus apostolt is választott: „a Zelótának nevezett Simont”. (Lk 6,15) Ezeket a felkelőket a zsidó főtanács is figyelemmel kísérte, netán kiemelkedik közülük az a vezér, aki fegyverrel fogja megdönteni Róma uralmát és elkezdődhet a zsidóság saját életvitele. Ilyen álmaik voltak még az apostoloknak is. Jézus mennybemenetele előtt, „amikor egyszer együtt evett velük, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak az Atya ígéreteré, amelyről tőle hallottak: Mert János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni. Az egybegyűltek erre megkérdezték: Uram, mostanában állítod helyre Izrael országát? Nem tirátok tartozik, – felelte – hogy ismerjétek az időpontokat és körülményeket. Ezeket az Atya szabta meg saját hatalmában. De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” (ApCsel 1,4-8) Ha még az apostolok is Róma uralmának megdöntéséről álmodoztak, ne csodálkozzunk, hogy őket is a Szentléleknek kellett egy egészen másfajta, új világeszmére megtanítani. Nagy kár, hogy pünkösdkor a zsidó zarándokok közül csupán háromezren tudták az apostolokkal együtt a lényegét megérteni. Gamálieel, a főtanács tagja az üldözés helyett gondolkodást ajánlott. „De felállt a főtanácsban egy Gamálieel nevű farizeus, aki az egész nép előtt tiszteletben állt, s törvénytudó volt. Egy kis időre kiküldte az embereket, majd beszédet intézett a többiekhez: Izraelita férfiak! Szólt hozzájuk: Fontoljátok meg jól, mit akartok ezekkel az emberekkel tenni. Mert nemrégiben fellépett Teudás, sokra tartotta magát, és vagy négyszáz férfi mellészegődött, de megölték, azokat pedig, akik hittek benne, szétszórták és megsemmisítették. Utána a népszámlálás idején a galilei Júdás állt elő, és megnyerte magának a népet. Ő is elpusztult, és akik követték, azok szétszóródtak. Ezért most azt mondom nektek, hagyjátok békén ezeket az embereket, és engedjétek őket szabadon. Ha ez az

Virrasszatok és imádkozzatok

elgondolás vagy mozgalom emberektől származik, magától felbomlik. De ha Istentől van, nem tudjátok szétoszlatni őket, és úgy látszana, mintha Istennel szállnátok szembe. Elfogadták érvelését. Behívták az apostolokat, megvesszőztették őket, aztán rájuk parancsoltak, hogy Jézus nevében ne beszéljenek, és szabadon engedték őket”. (ApCsel 5,35-40) Nem tudom, hogy Gamáriel mit érzett, amíg a tizenkét apostolt egyenként hasra fektették, majd mindegyiken végigcsattant a harminckilenc botütés. Valószínűleg saját népének jövőjét siratta könnyek nélkül. Mert az ilyen ember előtt kinyílt a jövőendő sok megtorlása, hogy lelkében összefolyt népének múltja, jelene és jövője. A múlt: Izajás próféta Ácház királynak ajánlja Isten csodajelét: (Kr.e.VIII. század) „Az Úr újra szólt Acházhoz: Azt mondta: Kérj magadnak jelet az Úrtól, a te Istenedtől, akár az alvilág mélységeiből, akár felülről a magasból. Acház így válaszolt: Nem kérek jelet, nem kísérem az Urat”. (Iz 7,10-12) A próféta ismerte a király bálványimádó bűneit. Isten a Megváltóra tereli a próféta figyelmét, aki majd több évszázad múlva eljön. Az Ő jele ez lesz: „íme, a szűz fogan, fiút szül, és Immánuelnek nevezi el” (7,14) Isten nem a két király fenyegetése ellen ad megnyugvást, hanem a sátánt legyőző Istenfia születését jelenti be. Jézus tizennyolc óras megváltói szenvedése és halála: (Iz 52,13-53,12:) forгатókönyv szerűen hét évszázaddal korábban leírva.

11. „Mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére” (Zsid 9,14)

Amikor Izrael népe Mózes vezetésével érkezett a Sínai hegyhez, tábor ütöttek a hegytől tisztos távolságban. Isten felhívta a hegyre Mózeset. Egy darabon követhette őt „Áron, Nadab és Abihu, meg hetvenen Izrael vénei közül, de már messze le kellett borulniuk. Csak Mózes járulhatott az Úr elé”. (Kiv 24,1.2) Mózes másnap lejött a hegyről. Kihirdette a népnek Isten minden szavát, amit engedelmesen elfogadtak. Másnap felállítottak Izrael emlékére tizenkét oszlopot. Aztán fiatal bikákat öltek le áldozatul az Úrnak. „Mózes pedig vette a vér felét, és áldozati csészékbe öntötte, a vér másik felét az oltárra hintette. Utána vette a szövetség könyvét, és felolvasta a népnek. Ők kijelentették. Amit az Úr parancsol, azt követjük és megtartjuk. Erre Mózes vette a vért, meghintette vele a népet, és így szólt: Ez annak a szövetségnek a vére, amelyet az Úr e feltételek mellett kötött veletek”. (68). Ezek a szertartások nem hoztak lelki tisztulást, ezért az első sátorrészbe mindig beléptek a szolgálatot végző papok. A másodikba azonban csak a főpap lépett be egyszer egy évben, azzal a vérral, amelyet a maga és a nép bűneiért ajánlott föl. A Szentlélek ezzel azt jelezte, hogy addig, amíg az első sátor fennáll, a legszentebb szentélybe vezető út nem nyílik meg, mert olyan ajándékot és áldozatot mutatnak be, amelyek a bemutatót lelkileg nem tehetik tökéletessé, mert csak testi szertartások, amelyek ételből, italból állnak és kötelező erejük csak az újárendezés idejéig tart. Krisztus azonban a ránk váró javak főpapjaként jött el, s belépett abba a nagyobb s tökéletesebb sátorba, amit nem ember keze alkotott, vagyis nem ebből a világból való. (Itt a Zsidókhoz írt levél szerzője utal arra az isteni parancsra, hogy a földi sántort Mózes annak a mennyei sántornak a mintájára készíttesse el, amelyet látott az égben.) Nem a bakok vagy borjak vérével, hanem saját vérével lépett be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök megváltást szerzett.” (9,6-12) Jézus haláltusája a kereszten Máté apostol szerint ezekkel a szavakkal indult: „Éli, Éli, lama szabaktáni? Vagyis: én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46) Az ott állók közül néhányan hasztalan akarták félremagyarázni ezt a felkiáltást azzal, hogy a kereszten függő szenvedőt leminősítsék a nagy próféta bajbajutott késői prófétaiskolásává. Ha ezek az „ott állók” sejtették volna, hogy milyen

sokat vár el Isten Jézustól! Jézus nagyon jól tudta, hogy neki addig kell szenvednie, amíg mindent meg nem tesz az emberek megváltásáért. Azt is tudta tehát, hogy neki a zsidó főpapok ezerháromszáz éves szolgálata alapján még ezt a rettenetes szót is ki kellett ejtenie: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” A zsidók nem értették, miért csak szimbolikus a sok-sok főpap áldozata: sem önmaguk, sem a mindenkori élők javát nem tudták biztosítani, hogy haláluk után beléphessenek a mennyországba. Az ő áldozatuk csak reményt tudott adni, hogy jön majd a Megváltó, aki Istenember lesz, nem oktalán állatok vérért ontja, hanem a saját végtelen értékű vérért adja tökéletes odaadással, és utána széttépheti a szentsátor, a templom függönyét, azon átmegy a mennyei boldogságba, és megnyitja a lehetőséget a pokol tornácán lévőknek is, meg a később meghalóknak is a belépésre. Emlékezzünk a Tábor hegyi látomásra: Ott volt Mózes és Illés, a két óriás az Ószövetségből, és hálásan beszélgettek Jézussal az Ő szenvedéséről (Vö. Lk 9,28-36) Ők akkor már a biztos beteljesülés örömhírét vitték a pokol tornácára: Jézus győz!

12. Megváltásunk ára Krisztusnak drága vére

Szent Péter, a főapostol összesen két levelet írt az egyetemes Egyháznak. Első levelének fő témája a megváltás ismertetése. Mindenek előtt megköszöni az Atyának, hogy Fia által megadta nekünk a halálból való feltámadást és új életet ajándékozott nekünk, amelyet majd a mennyországban ad meg nekünk „elpusztíthatatlan, tiszta és soha el nem hervadó örökségként”. (1Pét 1,4)

Ezt a hatalmas értéket meg kell becsülnünk: „Ha Atyának hívjátok azt, aki részrehajlás nélkül ítél meg mindenkit a tettei alapján, éljetelek istenfélelemben zarándoklástok idején. Hisz tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak drága vére árán”. (17-19) Itt tehát rámutat az apostolfejedelem arra, hogy az istenadta előnyök után bűnbe került – eladósodott az emberiség. Isten pedig a bűnbeesés után rögtön megígérte, hogy az orvul elvett istenfiúságot vissza fogja adni, de arra a megígért segítségre, amely szerint „az asszony ivadéka széttiporja a kígyó fejét”, csak sokára kerül majd sor miattunk. (Ter 3,15). „Általa hisztek majd Istenben, aki feltámasztotta őt a halottak közül, és megdicsőítette, hogy hitetek és reményetek Istenben legyen”. (1Pét 1,21) „Nem a bakok vagy borjak vérével, hanem a saját vérével lépett be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök megváltást szerzett.” (12) Drága a megváltás. Az emberek a Krisztus születése előtti időkben általában étel-, ital- és élőállat-áldozatokat mutattak be az általuk tisztelt felsőbb hatalmaknak. Az egyetlen élő, igaz Istennek is meghatározott áldozatokat kellett bemutatni. A kecskegida és a bárány sem volt olcsó a szegények értékrendjében, hiszen néhány hét vagy hónap alatt rengeteget fejlődött az élőáldozat. A nagytestű állatokat kellően fel kellett nevelni: a borjú, már sok takarmányt elfogyasztott, de a tetszetős küllemű állatot büszkén vezették a templom udvarába, onnan az oltár elé. Ott átadták a papnak, aki kötéllel a templom kapujához vezette: bemutatta, vagyis megmutatta az Úrnak. Aztán lemosták, majd levágták, feldarabolták, és az Úr által kihirdetett szabályok szerint egészen elégő-, hála- vagy kérő áldozatként darabolták, sütötték, elégették, elfogyasztották. Az állat- vagy más fajta áldozat sohasem volt igazzá tevő erejű áldozat. Jézus ön-

magát adta engesztelő áldozatul: „Szenvedésével sokakat megigazultakká tesz szolgálom, mivel gonoszságait magára vállalta. Ezért osztályrészül sokakat adok neki, és a hatalmasok lesznek a zsákmánya, amiért életét halálra adta, és a gonosztevők közé sorolták, noha sokak vétkeit hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért.” (Iz 53,11b-12) „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét váltságul sokakért”. (Mt 20,28) „Júdás kapott egy csapat katonát, és a főpapoktól és farizeusoktól szolgálkat, és kiment velük lámpákkal, fáklyákkal és fegyverekkel fölszerelve. Jézus tudta, mi vár rá. Eléjük ment és megszólította őket: Kit kerestek? A názáreti Jézust, felelték. Jézus megmondta nekik: Én vagyok. Júdás is ott volt köztük, aki elárulta. Amikor azt mondta: Én vagyok, meghátráltak és a földre rogytak. Jézus ezért újra megkérdezte: Kit kerestek? A názáreti Jézust, felelték. Erre Jézus így folytatta: Mondtam, hogy én vagyok. De ha engem kerestek, ezeket engedjétek el. Így beteljesedett, amit mondott: Senkit sem vesztettem el azok közül, akiket nekem adtál”. (Jn 18,3-9) Amikor Péter kardot rántott és levágta Malkus nevű szolgálja fülét, Jézus így szólt: „Tedd hüvelyedbe kardodat! Ne üritsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem”? (11)

13. „Krisztus feltámadott, Üljük meg e napot Szent örvendezésekkel, Minden hívő ember Alleluját zengjen!” (Ho 84,1)

Nagypénteken 12-15 óráig kétféle bámulója volt a Názáreti Jézusnak: az egyik Jézus kiválasztottjaiból állt. Ezek erősen hitték a keresztre feszítés pillanatáig, hogy Mesterük legyőzi a bűnt és a halált. A másik csoportba Jézus ellenségei tartoztak: ők nem hittek Jézusban. Az Ő megváltójuk a lóra pattanó hadvezér, akinek eljövételét várták, hogy végre, annyi szenvedés, megaláztatás után beteljesedjék Ábrahám áldása, és minden nép megnyerje a kiválasztott nép által a boldogságot. Mindketten csalódtak. Jézus hívei elvesztették a hitüket. Az emmauszi tanítványok így fogalmazták meg csalódásuk okát: „Főpapjaink és a tanács tagjai halálra ítélték. és keresztre feszítették. Azt reméltük pedig, hogy ő meg fogja váltani Izraelt. S már harmadnapja annak, hogy ezek történtek” (Lk 24,20-21) Ők haza is indultak húsvét délután. Ők meghallgatták Jézusnak az ószövetségi Szentírásból vett magyarázatait, felengedett szívükben a csalódás fagyos görgönye, sőt az asztalnál az utolsó vacsora Eucharisztiaja olyan kegyelmet sugárzott beléjük, hogy azonnal rohantak vissza Jeruzsálembe megvinni az apostoloknak is Jézus feltámadásának örömhírét. (25-33) Ezzel elkezdődött hitük megerősödése. Az apostolok elmondták, hogy Péternek is megjelent az Úr. Így már a köreikhez tartozó asszonyokkal küldött húsvéti örömhír is más színben ragyogott: már hozott nem mondták rémhírnek az általuk hozott jó hírt, hogy üres Jézus sírja, és ezt angyalok is tanúsítják. Az örömük mégis akkor lett teljessé, amikor a vigasztaló hírek után a zárt ajtón keresztül meg jelent közöttük Jézus. „Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt közepén, és köszöntötte őket: Békesség nektek! E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: Békesség nektek!” (Jn 20,19-21a) Ez a barátságos hang, a kettős béke-köszöntés nagyon jólesett a tanítványoknak. Jézus már előre gondolkodott: Hitetlenségük, gyávaságuk, az üzenetek semmibe vétele igen nagy büntudattal nehezedett rájuk. A belső vihart volt hivatva lecsillapítani

a kettős béke-szó. Ám Jézus akkor már történelmi eligazítást akart nekik adni. Ebben a közegben kapták a teljes történelemre érvényes gyóntatóképzés lényegét: Amint Jézust meglátták, „öröm töltötte el a tanítványokat”, jegyzi fel János apostol, a szeretett tanítvány. Úgy-e, értjük ezt? Jézus látta a tanítványai lelkében: a hit megtagadását: nem mertek Jézus mellé állni sem az aktív Kaifás, sem a nyugdíjas Annás főpap közelében. Péter meg is tagadta. Júdás pénzért elárulta. Jézus pedig nem marasztalta el egyiket sem. „Példát adtam nektek” „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket. Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akiknek megtartjátok, az bűnben marad”. (21-23) Az Atya mondta Fiának: Fiam! A földre indulsz. Legfőbb dolgod: testvérük, lenni. Tanítani az igazságra és a szeretetre, meghalni értük, majd a bűneiket megbocsátani. Amikor pedig majd Te fogsz hívni és küldeni „csak” embereket, mondd el nekik: Neked is sok munkádba és szenvedésedbe került a papi küldetés. Nekik sem lesz könnyű, de hangsúlyozd: rájuk lesz bízva a boldogság kulcsa: tanítják az isteni igazságot, őrzik a boldog reményt, és adják az önzetlen örök szeretetet. Mindehhez pedig az Én fiaim lesznek és a Te barátaid!

14. Jézus feltámadása győzelem volt a halál fölött

A nagypénteki események botrányt jelentettek a tanítványoknak. Jézus hiába készítette fel őket a lehető legjobban, a zsidó hagyományoktól, a messiási elképzelésektől nem tudtak elszakadni. Jézus, amikor szeretettel feloldotta a hozzá tartozók sértett önérzetét, elmagyarázta nekik az Atya megváltás-tervét, akkor megértették, hogy nem lehetett másként kiengesztelni a sértett isteni felséget, csak az isteni Személy egyenrangú cselekedetével. Az isteni igazság megkövetelte azt is, hogy a sértő bűnelkövetők ugyanilyen rangú kiengesztelést nyújtsanak neki. Szükség volt arra, hogy a kiengesztelő az emberi nem tagja legyen, hogy jogosan képviselje az embereket. A Második Isteni Személy az Atya tervei szerint öröktől vállalta a megtestesülést, hogy emberi teste az összes anyag ősmintája lesz. Emberi lelke pedig az emberi lelkek és az angyalok szellemiségének ősmintája. Az ősbűn elkövetése után vállalta azt is, hogy az isteni igazságot a világ minden emberének nevében kiengeszteli a halálával. Ezt földi életének végén megtette. A tanítványok nem értették meg ezt. Amikor Jézus meghalt, annyira megbotránkoztak halálán, hogy hitüket elvesztették. Péter apostol Dávid királyra hivatkozott, aki ezer évvel korábban így szólt, mikor Jézus értünk meghalt: „Szemem előtt az Úr mindenkor, ő áll jobbomon, hogy meg ne inogjak. Örül hát szívem és nyelvem énekel, sőt testem is reményben nyugszik e. Mert nem hagyod a lelkem az alvilágban, nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet. Az élet útját mutattad meg nekem és örömmel töltesz el színed előtt” (ApCsel2,25-28) A főapostol az idézet után, azonnal rámutat az utolsó vacsora épülete közvetlen közelében álló halotti emlékműre. Megmagyarázza, hogy Dávid nem beszélhetett a saját feltámadásáról, hiszen teste ebben az emlékműben nyugszik a beszéd előtt ezer év óta. Ekkor értették meg, hogy Jézusnak meg kellett halnia, hogy az istenemberi halála teljesen kiengesztelje az isteni igazságosságot, mint Szent Pál írja: „Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint, eltemették, de harmadnap föltámadt, az Írások szerint. Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek. Később egyszerre több mint ötszáz testvérnek jelent meg, ezek közül a legtöbben még élnek, néhányan azonban már meghaltak. Azután Jakabnak jelent meg, majd az összes apostolnak. Utánuk pedig, mint egy elvetéltnek,

megjelent nekem is. Én ugyanis az utolsó vagyok az apostolok közt, s arra sem méltó, hogy apostolnak hívjanak, hiszen üldöztem az Isten egyházát. De Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok, s a rám árasztott kegyelme nem maradt bennem hatástalan. Többet dolgoztam mindegyiküknél, igaz ugyan hogy nem én, hanem az Isten kegyelme, amely velem van. Mindegy tehát, hogy én vagy ők: ugyanazt hirdetjük, s így lettetek hívókké”. (1Kor 15,3-11) Jézus a győzelmét Isten örök terveként így emlegeti meg: Volt egy gazda, aki szőlőt telepített. Aztán különféle munkásokra bízta, de sosem fizettek neki bérletet. Volt, akit megvertek, olyan is akadt, akit megöltek. Utoljára a fiát küldte, de őt is kidobták a szőlőből és megölték. Aztán a sok igazságtalanság után „a gonoszokat a gonoszok sorsára juttatja, szőlőjét pedig más bérlőknek adja ki bérbe, akik idejében beszolgáltatják a termést.” „Erre Jézus azt kérdezte: Sose olvastátok az Írásban: A kő, melyet az építők elvetettek, szegletkő lett. Az Úr tette azzá, s ez csodálatos a szemünkben. Ezért mondom nektek, hogy elveszik tőletek az Isten országát, s olyan nép kapja meg, amely megtermi gyümölcsét”. (Mt 21,41-43) Ha az Úr ma intézkedne, hány ország maradna fenn?

15. *A Megváltó pedig kiváltja nemcsak az ő nemzetének gyermekeit a pokol hatalmából, hanem a világ minden nemzetségét Isten gyermekeivé teszi*

Az a kő, amellyel Jézus egy nagyon fontos magyarázatot lezárt, nem veszett el. DE nem is fog eltűnni soha. Ez a kő Ő saját maga. Földi remekmű lesz ez a világ végéig, az utolsó ítélet után pedig Isten örök hajlékához tartozik majd, mint Isten mennyei és egykor földi remekművének alapja. A feltámadása után személy szerint már a mennyei boldogságban látható. De nem hagyta el földi remekművét, az Egyházat sem. Íme, felbukkan újra. Amikor Péter és János apostolok a zsidók templomába mentek imádkozni, a kapuban megláttak egy bénán született fiatalembert, amint szokás szerint odaültették, hogy a templomba lépő hívőktől alamizsnát kolduljon. Péter megszólította: „Nézz ránk! Erre rájuk emelte tekintetét abban a reményben, hogy kap tőlük valamit. Péter azonban ezt mondta neki: Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: A názáreti Jézus Krisztus nevében állj föl és járj! Jobb kezénél fogva fölsegítette, mire annak nyomban erő szállt a lábába és a bokájába. Egy ugrással talpon volt, és tudott járni. Velük együtt bement a templomba, járkált, ugrándozott, és dicsőítette az Istent. Az egész nép látta, hogy jár és dicsőíti az Istent. Amikor ráismertek, hogy ő szokott ott ülni a templom Ékes-kapujánál alamizsnát koldulva, nem tudták, hová legyenek azon való csodálkozásukban, ami vele történt.” (ApCsel 3,4-10) Péter akkor beszélni kezdett a népnek. Eszükbe juttatta, hogy annak a népnek a tagjai, akiknek ősapját, Ábrahámot Isten megmentette, kiváltotta jóságosan a bálványimádás hatalmas tömegéből. Ez óriási természetfeletti ajándék volt a számára. Isten megáldotta őt, és mindenkit, aki őt áldja. Neki, akinek akkor még egyetlen fia sem volt, hatalmas nemzetséget ígért az Úr. Az ígéret csúcspontja az volt, hogy utódai közül születik majd meg a Megváltó. A Megváltó pedig ki (meg) váltja nemcsak az ő nemzetének gyermekeit a pokol hatalmából, hanem a világ minden nemzetségét Isten gyermekeivé teszi. Ezt az ígéretét teljesítette be ezekben az évtizedekben az Úr. Elküldte a Fiát, Jézust, hogy megtestesüljön Izraelben, Júda törzséből, Dávid családjából, ahogyan ezt a próféták megjövendölték. Beteljesített minden jövendölést, de a mostani

előjárók nem ismerték fel Őt. Pedig sok csodát tett Izraelben, mint ahogy most is neki köszönhetjük, hogy ez a fiatal itt állhat előttek épségben. „Ábrahám, Izsák és Jákob Istene megdicsőítette a Fiát, Jézust, akit ti kiszolgáltattatok és megtagadtatok Pilátus előtt, noha ő úgy határozott, hogy szabadon bocsátja. Megtagadtátok a szentet és igazat: arra kértétek, hogy a gyilkosnak kegyelmezzon, az élet szerzőjét pedig megöltétek. Isten azonban feltámasztotta a halálból, ennek mi tanúi vagyunk.” (13-15) Ez után Péter megmagyarázta a templomi közösségnek, hogy a bűnök bocsánatát is, az ördög testi-lelki bajt okozó gonoszságát is csak Jézus szenvedéseinek árán szerezhetjük meg: „ám az Isten így váltotta be, amit minden prófétája által hirdetett, tudniillik hogy Krisztus szenvedni fog. Tartsatok hát bűnbánatot, és térjete meg bűneitek bocsánatára, hogy eljöjjön az Úr színétől a megenyhülés ideje, és elküldje az elsősorban nektek rendelt Megváltót, Jézust, akit az égnek kell befogadnia egészen a mindenség megújulása idejéig, ahogy az Isten réges-rég megmondta szent prófétái ajkai által. Mózes mondta: Az Úr, a mi Istenünk hozzám hasonlóan prófétát támaszt nektek testvérei sorából. Hallgassatok rá mindenben, amit csak mond majd nektek. Azokat, akik nem hallgatnak, erre a prófétára irtsátok ki a népből”. (18-23) Ez a próféta, vagyis Urunk Jézus, öntudatosan vállalta az Atya üdvözítő akaratát: „Aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya. Megrémült a lelkem. Mit is mondjak: Atyám, szabadíts meg ettől az órától? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem. Atyám, dicsőítsd meg nevedet!” (Jn 12,31-32) „minthogy a gyermekeknek közös a testük és a vérük, ő is részt kapott belőle, hogy így halálával legyőzze azt, aki a halálon uralkodott, tudniillik az ördögöt, és felszabadítsa azokat, akiket a haláltól való félelem egész életükre rabszolgává tett.” (Zsid 2,14-15)

16. A halál és a feltámadás

Az emberi történelem során a halál és a feltámadás nagyon ritkán kerül egy lapra. Mi, katolikusok ugyan igyekszünk felhívni a szomorkodók figyelmét arra a vigasztaló tényre, hogy a keresztény életnek nem a megsemmisülés a vége. A sír úgy van elrendezve, hogy a virágok mindig eszünkbe juttassák a föld mélyében porladó test reményét a feltámadásra, a test újra éledésére az utolsó ítélet alkalmával. Az első keresztények a temetés után sokkal, nagyobb reménnyel tudták vigasztalni önmagukat és másokat is. Náluk a gyászolás nem volt szokás, különösen nem egy teljes éven át. A temetőlátogatáskor pedig élő hittel néztek fel a kapu felett elhelyezett kiírásra: FELTÁMADUNK! Urunk, Jézus Krisztus élettörténetében viszont egészen másként kerül szemünk és értelmünk elé ez a két fogalom. Az emberi sors tanulmányozásánál az ószövetségben úgy találkozunk a halál gondolatával, hogy csak az életidegen bűn említése nyitja rá szemünket, mint nagyon távoli lehetőségre akkor, amikor Isten életadó adományaira mutatva mondja: „a kert minden fájáról ehetsz. De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz.” (Ter 2,16-17) Az első emberpár vajon mit érthetett a halál említésekor? Jézus akkor említi meg a saját halálát, amikor a nyilvános működése közepe felé arról érdeklődik tanítványaitól: „Kinek tartják az emberek az Emberfiát? (Mt 16.13) Meglehetősen gyatra beszámolóikat Jézus válaszra sem méltatja. Újabb kérdése? „Hát ti mit mondtok, ki vagyok? Simon Péter válaszol: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” (15-16) Jézus ezért megdicséri Pétert. Utána azonnal megjövendöli szenvedését: „Jeruzsálemben kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, de harmadnapra feltámad.” (21) Az első, majd második és harmadik jövendölése saját haláláról, minden esetben egyetlen összetartozó kérdéskört jelez. Pál apostolnál olvassuk a szenvedések megalázó felsorolását: ezeket Jézus nagy lélekkel fogadja el: „Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt. Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlen ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért

Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr.” (Fil 2,5-11) Szent Pál több levélrészletében is a saját sorsára alkalmazza Jézus halálát és feltámadását. „Ha egyszer már meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk hát tovább benne? Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? A keresztségben ugyanis vele együtt eltemetkezünk a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt a halálból, úgy mi is az élet újdonságában járjunk. Mert ha halálának hasonlóságában egybenőttünk vele, úgy leszünk feltámadásában is. Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt keresztre, hogy a bűn teste elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk. Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úr rajta.”

17. A Megváltás indítéka Szent János szerint

Amikor Jézus harmadszor jövendölte meg szenvedését tanítványainak és még a levegőben vibrált a vezetők megátalkodása, Jézus maga mellé vette a tizenkettőt, s azt mondta nekik az úton: Most felmegyünk Jeruzsálembe. Ott a főpapok és írástudók kezére adják az Emberfiát. Azok halálra ítélik és kiszolgáltatják a pogányoknak, hogy kigúnyolják, megostorozzák, és keresztre feszítsék. De harmadnap feltámad.” (Mt 20,18-19) Váratlanul „odament hozzá a Zebedeus fiak anyja a fiaival együtt és leborult előtte, hogy kérjen tőle valamit. Megkérdezte tőle: Mit akarsz? Intézd úgy, felelte, hogy két fiam közül az egyik a jobbod a másik balod felől üljön országodban. (20-21) Jézus elszomorodott. A szenvedések kínjai, ellenségei és dühödt martalócok gonoszkodásai gyöttrik. Két kiváló apostola pedig diadalmas zsidó Messiásról álmodozik, ahol Jézus végre kardot ránt, a győzelem máris kész tény, a legfőbb helyek jó előre biztosítva vannak. Jézus ezt az önzést és önbizalmat azonnal lehűti: „Aki közületek nagyobb akar lenni, legyen szolgátok, s aki első akar lenni, legyen cselédetek.” (26-27) János ebben a percben kezdte kiérdemelni a címet: „A tanítvány, akit Jézus szeretett.” Az idős Szent János sokat foglalkozott a szeretet erényével. „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van és mindenki, aki szeret, Istentől való, és ismeri Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet, mert Isten szeretete abban nyilvánul meg bennünk, hogy Isten elküldte a világba egyszülött Fiát, hogy általa éljünk. A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük az Istent, hanem, hogy Ő szeret minket és elküldte Fiát bűneinkért engesztelésül. (Jn 4,7-10) János hangsúlyozza, a megtestesülés nemcsak azért volt fontos, mert emberi lelke lett az angyalok természetének és az emberek lelkének ősmintája, emberi teste pedig az összes anyagnak, az egész csillagvilágnak. (Kol1,14-20) Isten öröktől fogva tudta, hogy az ember a sátánnak rabjává válik az ősbűn miatt. Az Istenembernek öröktől fogva készülnie kellett arra, hogy bűneinkért engesztelésé válik. Ez az isteni szeretet az Atya és a Fiú közös szeretete az emberek iránt: „Senki nem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből az Emberfia, aki a mennyben van. Amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvösséget szerezzen

a világnak. Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz, már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában.” (Jn 3,13-18) Majd az utolsó vacsorán ezt mondja: „Legyenek mindnyájan egyek. Amit, te, Atyám bennem vagy, s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. Megosztottam velük a dicsőséget, amelyben részesítettél, hogy eggyé legyenek, amint, mi egy vagyunk. Én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen eggyé legyenek, hogy megtudja a világ, hogy te küldtél engem és szereted Őket, amint engem szerettél. Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol vagyok s lássák dicsőségemet, amelyben részesítettél, mivel már a világ teremtése előtt szeretted.” (17,21-24) Velem gondolkodó Olvasó testvéreim! Ha így van, akkor Jézus korábban szeretett minket, mint a több évmillió világmindenséget, mert mi a gyermekei vagyunk.

18. A megváltás az Atya és a Fiú szeretetéből származik Szent János szerint

Jézus „a világ” gyűjtőnéven nevezi azokat, akik az Atyát és a Fiút nem ismerik. Ezek közé tartoznak azok, akik nem szeretik sem az Atyát, sem a Fiút. Jézus szeretete parancs: „Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgáknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendeltelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!” (Jn 15,13-17) Aki nem Isten gyermeke, nem Jézus barátja, az nem érti meg, hogy az Úr miért adja ki a parancsot: Szeressétek egymást! Mert a szeretet a másik ember: családtag, rokon, nemzetbeli, munkatárs, közlekedő-társ. Ha őket nem segítjük, nem tesszük azt, amire szükségük van, akkor nem boldogítjuk őket. Ez az önzés állapota. Önszeretet, az igaz szeretetnek az ellentétje. Isten ezt nem értékeli, nem lesz kincsem belőle a mennyországba, az örökké tartó boldog létre. Nekünk a földön gyűjtött, égbe átvitt szerzett örökségünk érik be a mennyben. Jézus élete önzetlen, másokat boldogító élet volt. A teremtés előtt Atyját és Szentlelkét szerette. Ez könnyű volt, mert mindkét Személy Isten. Majd vállalva a megtestesülést, annak kettős célját, megmaradt az első-szeretet is. Beletartozott ebbe a megtestesülés, a borzasztó kínnal járó megváltás, a makacs bűnösök önzése, kárhozata. Jézus különösen nagy sebének minősült, „hogyan egy a tizenkettő közül árulta el.” (Jn 18,1-3), a tizenkettő feje megtagadta (25-27) saját népe halála ítéli, mint istenkáromlót (Mt 26,57-68) kidobja közösségéből (27,20-26). Jézus halála is sok keserűséget okozott: a keresztet egyedül kellett vinnie. A Kálvária közelében azonban egy idegent, Cirenei Simont kényszerítették, hogy vigye fel a csúcsra a keresztet. Amikor a keresztre akarták szegezni, rosszul fúrták ki a szegeknek a helyét, cibálták, a karját. Ruháit szétszították maguk között: teljesen kifosztva, mindenét másnak adva függött a kereszten. Ez a hely, a Golgota-hegy Jeruzsálemen kívül esett: hazája

sem volt már. Jézus temetésére két idegen öreg farizeus vállalkozott (Jn 19,38-42), a keresztre Poncius Pilátus császári helytartó kis táblára ráírta: „a názáreti Jézus a zsidók királya.” (Jn 19, 19) A zsidó főpapok tiltakoztak. Bementek Pilátushoz, és kérték: „Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem azt, hogy azt mondta magáról: A zsidók királya vagyok. Pilátus azt felelte: Amit írtam, azt megírtam!” (19,21-22) „Jézus keresztre alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt és Mária Magdolna. Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és a tanítvány, akit szeretett Jézus, így szólt anyjához: Asszony, nézd a fiad! Aztán a tanítványhoz fordult: Nézd, az anyád! Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány.” (25-27) Ezzel megmutatta a történelemnek, hogy nincs más, akire hagyhatná az Egyházat, amelyet alapított. Mi pedig Mária anyai oltalmába került, gyermekei lettünk. Bízom benne, hogy Jézus jól lát minket, magyarokat a keresztre magasából, amikor hegyeken, völgyeken átszáll a tekintete. Áldozatos szeretete vegye pártfogásába a magyar népet, mint Európa legifjabb népét, akit az üdvösség szeretetközösségébe örökre befogadott.

19. Szent Pál is a szeretet misztériumában látja a megváltás lényegét

Az apostol abban látja a keresztények lelki megnyugvásának alapját, hogy „a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus által. Átala jutottunk hozzá a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség részesei leszünk. De nemcsak ezzel, hanem még szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem fakad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk aján-
dézott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete. Amikor még erőtlene-
k voltunk, Krisztus éppen akkor meghalt a bűnösökért, noha az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb jó emberért vállalják a halált. Isten
azonban azzal tesz tanúságot irántunk való szeretetéről, hogy Krisztus
meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk. Most, hogy vére árán igaz-
zá váltunk, még sokkal inkább megment bennünket haragjától.” (Róm 5,1-9) Ugyancsak nagy örömmel tölt el bennünket az a tény, hogy már
a világ teremtése előtt azok közé emelt bennünket, akik Isten gyermekei
lesznek. Amikor pedig ősszüleink az ősbűnnel elvesztették a nekünk is
ígért istenfiúságot, Jézus által jóságosan visszaadta a megváltásban: „Ál-
dott legyen az Isten, Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki a mennyiek kö-
zött Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket. Mert őbenne
választott ki bennünket a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetet-
lenek legyünk előtte. Szeretetből eleve arra rendelt bennünket, hogy Jézus
Krisztus által – akarata és tetszése szerint – fogadott gyermekeivé legyünk;
hogy magasztaljuk felséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan
megajándékozott minket. Őbenne nyertük el a megváltást a vére árán, és
bűneink bocsánatát bőséges kegyelme folytán, amelyet végtelen bölcsessé-
gében és megértésében gazdagon árasztott ránk. Tudtukra adta ugyanis
akaratanak titkát, azt az őbenne előre meghatározott jóságos tervét, hogy
elérkezik az idők teljessége, és Krisztusban, mint Főben, újra egyesít min-
dent, ami a mennyben és a földön van. Igen, mi is őbenne nyertük el az
örökséget annak végzéséből, aki mindent szabad elhatározása szerint tesz.
Szolgáljunk hát felsége dicsőségére, mi, akik már korábban is Krisztus-
ba vetettük reményünket. Benne kaptátok meg ti is a megígért Szentlélek
pecsétjét, miután hallottátok az üdvösségről szóló tanítást, üdvösségetek

Virrasszatok és imádkozzatok

evangéliumát, és hittetek benne. Ő a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva az övéi legyünk az Isten fölségének dicsőségére.” (Ef 1,3-14) Lehetséges, hogy Szent Pált Izajás próféta ihlette ebben a pompás összeállításban, amely a világ teremtésének bűn nélküli, Isten eredeti, sátán-mentes világát vázolja fel elénk, amelyben még nem a Megváltó küldetése áll fenn az idők óriási távlatába helyezve, hanem az Atya fényét sugárzó Fiú, akinek felveendő emberi természete ragyogtatja a mennyei és a földi értelmes és értelem nélküli lényeket. Aztán jött a bűn, és isteni fény helyett a vaskos bűnöket megváltó szenvedésekkel tisztára mosó Fájdalmak Férfia készül a világra születni: „Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Ha odaadja életét engesztelő áldozatul; látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete, és teljesül általa az Úr akarata. Majd ha véget ér lelkének gyötrelme, látni fogja a világosságot, és megelégedés tölti el. Szünetével sokakat megigazultakká tesz szolgálom, mivel gonoszságait magára vállalta. Ezért osztályrészül sokakat adok neki, és a hatalmasok lesznek a zsákmánya, amiért életét halálra adta, és a gonosztevők közé sorolták, noha sokak vétkeiket hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért.” (Iz 53,10-12)

20. A MEGVÁLTÁS ténye: *Győzelem a testben lévő bűn felett I.*

Rendünk egyik nagy tudósa Istentől kapott éles ésszel kutatta a titkot: Isten gyönyörű világába honnan került a bűn. A Jelenések könyvének 12. fejezetéig vezette kutató értelmét a kegyelem. „Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony: öltözete a Nap, lába alatt a hold, fején tizenkét csillagból korona. Áldott állapotban volt, gyötrelmében és szülési fájdalmában kiáltzott. Most egy másik jel tűnt fel az égen: egy nagy vörös sárkány, hét feje volt és tíz szarva, s mindegyik fején korona. Farkával lesöpörte az ég csillagainak egyharmadát és a földre szórta. Ekkor a sárkány odaállt a szülő asszony elé, hogy mihelyt megszült, elnyelje gyermekét. Fiút szült, fiúgyermeket, aki majd vaspálcával kormányozza mind a nemzeteket Gyermekét elragadták Istenhez és az ő trónjához. Az asszony a pusztába menekült, ahol az Isten helyet készített számára, hogy ott éljen ezerkétszázhatvan napig. Ezután nagy harc támadt a mennyben. Mihály és angyalai megtámadták a sárkányt. A sárkány és angyalai védekeztek, de nem tudtak ellenállni, s nem maradt számukra hely a mennyben. Levetették a sárkányt, az ősi kígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki tévútra vezeti az egész világot. A földre vetették, s vele együtt letaszították angyalait is. Ekkor harsány hangot hallottam az égen: Eljött Istenünk üdvössége és országa, és az ő Fölkentjének uralma, mert letaszították testvéreink vádlóját, aki éjjel-nappal vádolta őket Istenünk színe előtt. De legyőzték a Bárány vérével és tanúságuk szavával, s nem kímélték életüket mindhalálíg. Ezért örüljetek, egék, és ti, akik benne laktok! Jaj, a földnek és a tengernek, mert oda szállt le az ördög nagy haragjában. Tudja, hogy kevés ideje van hátra.” (Jel 12,1-12) Ez a mennyországi történet prófétai jellegű. Tehát elemezni kell, szét-szedni a kinyilatkoztatás egyéb forrásaiból vett tényekkel, érvekkel. „Az Asszony, akinek öltözete a Nap, lába alatt a Hold, fején tizenkét csillagból korona”, „aki áldott állapotban van” és szülni készül, a történelem későbbi szakaszában él majd, nem akkor, amikor az angyalok harca lezajlik a történelem kezdetén. Boldog Duns Skót János elgondolása szerint az angyalok megteremtése után Isten azonnal próbának vetette alá az összes angyalt, még mielőtt a mennyországba vitte volna őket. A megszentelő kegyelem belépő az angyalnak, az embernek a mennybe. Az angyalok

természetéhez nem járt automatikusan a megszentelő kegyelem, ki kellett érdemelniük. Az emberek teremtésekor Isten lelkükhöz azonnal hozzáteremtette ezt a legnagyobb isteni ajándékot, mert ők hosszú, rendszerint több évszázados próbaidőt kaptak a földi étellel. Ezt a próbaidőt kellett felhasználniuk érdemszerzésre, a megszentelő kegyelemnek növelésére, amelynek eszköze a szeretet önzetlen gyakorlása lett volna. A férjnek a feleségét kellett elsősorban kizárólagos hitvesi szeretettel boldogítani, a feleségnek ugyanígy a férjét, kettejüknek együtt szeretni a gyermekeiket. Ennek gyakorlása abban állt Isten terve szerint, hogy a rendszerint gyakorolt házassági együttléttel eleve elfogadták volna az új élet fogadását és szeretetben való felnevelését. Az embereket tehát jobban szerette Isten, mint az angyalokat, mert amikor testük megfogant, Isten abban a pillanatban megteremtette a hozzá illő szellemi lelket, és a lelket azonnal megajándékozta a megszentelő kegyelemmel. Ezt a kiváltságot pedig örökölhető jogként kapták és adták a szülők minden gyermeküknek. Ez volt a megfogant magzat legelső „jussa”.

21. A MEGVÁLTÁS ténye: *Győzelem a testben lévő bűn felett II.*

Az angyalok teremtésekor Isten nem teremtette hozzá szellemi lényegükhöz a megszentelő kegyelmet. Az ő tervezett otthonuk a mennyország volt, nem maradhattak azon kívül állandó jelleggel, Istennek azonnal meg kellett tartania azt a próbatételt, aminek sikere után megkaphatták a megszentelő kegyelmet. Ennek minden előnyét élvezhették már odabent: láthatták Istent olyanak, amilyen: különleges szellemi létűnek, végtelenül egyszerűnek, amelynek semmiféle összetétele nincs. Olyannak, hogy a végtelenül egyszerű szellemiség végtelenül értelmes (mindentudó) és végtelenül hatalmas (mindenható). Tapasztalhatják, hogy ezt a végtelen isteni természetet nem egy Isteni Személy birtokolja, hanem három Személy. Azt is rögtön megismerik, hogy a három Isteni Személy benső életében személyiség szerint cselekszik, a világ felé viszont abszolút egyöntetűen cselekszenek mindhárman. Érthető a próbatétel fontossága. Minden angyal szolgálatot kap, amelyet Isten mellett el kell látniuk. Ezt mindenki elfogadta. Boldog Duns Scot János szerint mi volt a próbatétel lényege? Az Atya feltette a kérdést: Vállaljátok-e Isteneteknek kijáró imádást a Második Isteni Személynek akkor is, amikor majd megtestesül, tehát magára vesz egy emberi természetet, és azt elválaszthatatlanul hozzáfűzi az isteni természetéhez? Az egyik angyal, Mihály (Mi-cha-él, magyar jelentése: Ki olyan, mint az Isten?) Azonnal elfogadta: Természetesen, hiszen a megtestesülés után is Isten marad, akinek emberi természete is van. Hozzá csatlakozott az angyalok egy része. Egy másik főangyal: Lucifer (Fényhordozó) szerint ő nem imádja, mert az emberek természete kisebb értékű, mint az angyaloké, magánál kisebbet meg nem fog imádni. Ehhez a véleményhez csatlakozott a másik anglyaltábor. „Ezután nagy harc támadt a mennyben.” A harc természetesen nem földi fegyverekkel dúlt a két tábor között, hanem szellemi síkon, érvek és ellenérvek alakjában. Amikor kifogytak az érvek, megcsontosodott mindkét vélemény, Isten a mellébeszélő (=ideológiai) társaságot azonnal ledobja a menny magasából. Jézus ördögűző hatalmat adott tanítványainak. Egyik apostoli útjukról visszatérve örömmel számoltak be Mesterüknek: „Uram –mondták–, nevedre még az ördögök is engedelmeskedtek nekünk. Így válaszolt nekik: Láttam a sátánt: mint a villám, úgy bukott le az égből. Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon

Virrasszatok és imádkozzatok

és skorpiókon járjatok, hogy minden ellenséges erőn úrrá legyetek. Nem fog ártani nektek semmi.” (Lk 10,17-19) Az evangélisták beszámolnak Jézus negyven napos böjtöléséről, és arról, hogyan kísértette meg őt a sátán. Máté szerint a kiéhezett Jézust arra kísérti, hogy isteni erejével köveket változtasson kenyérré, hiszen megkoplalt érte. Jézus válasza: „Nem csak kenyérral él az ember!” (Mt 4,4) A templompárkányról ugratná le az Urat: „Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” (5-7) A világ minden kincstárát a magáénak mondja, s mind odaadja a Világ egyetlen Urának, ha leborul előtte és imádja őt: Jézus: „Távozz, ördög! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (10) A megváltás kezdete tehát jó lecke az ördögnek. Az emberiség mostani viselkedése nem általánosan krisztusi elvekre épül. Oda kell figyelnünk, hogy Jézus miképpen vitte végbe a megváltás művét a keresztre feszítettség rettenetes óráiban.

22. „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?*” (Mt 27,46)

Sokszor hangoztattam már, hogy Isten legnagyobb ajándékaként a teremtés kezdetén Fiát, a Második Isteni Személyt rendelte a teremtetendő lények ős-mintaokává. A Fiúisten egy kiválasztott Szűz méhében a Szentlélek erejéből testet ölt, a Szentháromság emberlelket teremt neki és az Ige így testté lett, vagyis megtestesült, és miköztünk lakozott. Ezt látták a Jelenések könyvében leírt látomásban az angyalok. Egy részük hódolatáról biztosította az Istenembert, a másik tábor viszont erre nem volt hajlandó. A lázadókat Isten földre sújtotta. Itt elkezdték harculkat a gonosz lelkek Isten kedves teremtményei, az emberek ellen. Az Istenembernek, Jézus Krisztusnak az emberek megváltásáért vállalt harculkat sokoldalúan végigelmélkedtük a Biblia alapján. A mai részletben magának a befejező megváltói tettnek körülményeit szemléljük. A megváltás egyedül Jézus Krisztus műve. Majd a megváltás eszközéről szóló újabb sorozatban jobban érzékelhetjük, hogy Jézusnak mennyire jólesett néhány kedves gesztus a jó emberek, elsősorban Édesanyja részéről, de maga a megváltás egyedül az ő saját érdeme. Neki kellett mindenkit „kiváltania, megváltania” a sátán birodalmából. Jézus ezt már búcsúbeszédében is elmondta a tanítványoknak: „Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm. Amikor eljön, meggyőzi a világot a bűnről, az igazságról és az ítéletről. A bűnről, amiért nem hittek bennem. Az igazságról, hogy az Atyához megyek, s többé nem láttok. Az ítéletről, mivel a világ fejedelme ítélet alá esett.” (Jn 16,7-11) „Ítélet van most a világon. Most vetik ki ennek a világnak a fejedelmét. Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok. Ezt azért mondta, hogy jelezze, milyen halállal hal meg”. (31-33) Pál jelenti ki: „Nincs semmi elmarasztaló ítélet azok ellen, akik Krisztus Jézusban élnek. Hiszen a Lélek törvénye, ami a Krisztus Jézusban való élet folyamánya, megszabadított téged a bűn és a halál törvényétől. Amire ugyanis a törvény nem volt képes, mert a test miatt erőtlenné vált, azt Isten véghezvitte: elküldte tulajdon Fiát a bűn miatt a bűn testének hasonlóságában, hogy elítélje a testben lévő bűnt, és hogy a törvény beteljesedjék rajtunk, akik már nem test, hanem a lélek szerint élünk”. (Róm 8,-4) Ezekiel próféta két fejezetben (38-39) is beszámol a sátántól irányított pogány hatalmak

harcairól Izrael ellen a messiási idők előre jelzésére. „Felvonultatlak orszá-
gom ellen, hogy a népek megismerjenek, amikor majd megmutatom raj-
tad szemük láttára, ó Góg, hogy szent vagyok. Ezt mondja az Úr, az Isten:
Rólad beszéltem a hajdankor napjaiban szolgáim, Izrael prófétái által, akik
azokban a napokban megjövendölték, hogy felvonultatlak ellenük. Azon
a napon, amelyen Góg Izrael földje ellen vonul – mondja az Úr, az Isten
– haragom fellángol bennem. Indulatomban, féltékenységemben és izzó
haragomban így szólok: Valóban, azon a napon nagy rettegés támad Izrael
földjén. Remegnek előttem a tenger halai, az ég madarai, az erdő vadjai,
minden csúszó-mászó, amely a földön mozog, és minden ember, aki csak
él a földön. A hegyek megrepednek, a sziklák leomlanak, minden fal a
földre omlik. Föllázítom ellenük a föld minden borzalmát – mondja az
Úr, az Isten. Mindegyiküknek a saját testvére ellen irányul a kardja. Aztán
pestissel és vérontással ítéletet tartok fölöttük, záporosót és jégesőt, tüzet
és ként zúdítok rá és csapataira, meg a tömérdek népre, amely vele van.
Így bizonyítom be, hogy nagy és szent vagyok, és kinyilvánítom magamat
sok nép szeme láttára. Akkor majd megtudják, hogy én vagyok az Úr.”
(Ez 38,16-23)

23. „Amire ugyanis a törvény nem volt képes, mert a test miatt erőtlenné vált, azt Isten véghezvitte”

Ezekiel próféta látomásai alapján nemcsak annak volt tanúja, hogy a zsidók Isten törvényével a kezükben nem tudtak ellenállni a sátán kísértéseinek, és emiatt fokozatosan elszakadtak az igaz Istentől, hanem az Úr segítségét is megmutatta. Istennek az a szomorú ítélete, hogy a népet engedi elhurcolni a pogányok közé, azért történt, mert a szívük elfordult Istenüktől. Ezt a pogányok észlelték, szóvá tették. Ezt a zsidó kőszívet ki kellene cserélni. „Szentté teszem nagy nevemet, amelyet gyalázat ért a népek között. Akkor majd megtudják a népek, hogy én vagyok az Úr, mondja az Úr, az Isten, amikor szemük láttára megmutatom rajtatok, hogy szent vagyok. Kivezérellek benneteket a népek közül, összegyűjtelek minden országból, és visszaviszlek saját földetekre. Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, hogy megtisztuljatok minden tisztátalanságtól, s minden bálványtól megtisztítalak benneteket. Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiviszem testetekből a kőszívet és hússzívet adok nektek. Az én lelkemet oltom belétek és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljete, és szemetek előtt tartásotok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok.” (Ez 36,23-27) Isten Ezekiel prófétával azért íratja meg a Góg és Magóg próbálkozásait, a következő oldalakon pedig a szikladarab és a szív cseréjét, hogy Isten szentnek bizonyuljon az egész világ előtt. A „SZENT” jelző itt azt jelenti, hogy Isten más, mint a teremtményei, főként a dölyfös emberek, akik az ellenfeleiket és ellenségeiket elpusztítják. Isten az ellenségeitől tönkretetteket is úgy gyógyítja, hogy a saját Fiát áldozza fel a bűnösökért és a bűnös embert a testébe belefészkel sátántól is saját Fiának Szívén keresztül szabadítja meg. A sátán a kereszt alatt ellopja tőle tanítványait: mind-egyik elveszti a hitét, sőt még a jámbor asszonyok is csak kedves emlékü mestert látnak benne ezután. Akik eddig bíztak benne, csak távolról szemlélik haláltusáját. (Mk 15,40) Az Atya is mintha elhagyta volna. (Mt 27,46) Pedig az Atya intézi úgy, Fia minden apró mozzanattal is jelezze, hogy mindent átél, mindent vállal, amit megírtak róla. Még ezekben a szörnyű percekben sem feledi ezer éves ígéretét: „Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, de megnyitottad fülem a hallásra. Nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot. Így szólok hát hozzád: Lásd, itt vagyok! A könyvtetekrsben rólam írták, hogy teljesítssem akaratom. Parancsod, Istenem, örömmel tölti

Virrasszatok és imádkozzatok

el szívemet.” (Zsolt 40,7-9) A befejező rövid nyilatkozat is tökéletes szeretetének tanúja: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” (Lk 23,46) Akkor Jézus két nagy, de titkos tisztelője a végtisztességet igyekezett az Úrnak biztosítani. Arimateai József Pilátustól kérte meg a temetési engedélyt. Aztán a keresztek másik oldalán kezdődő lejtő az ő tulajdona lévén, a magának és családjának készített sziklasírt gondolatban Jézus örök nyugvóhelyének adva, azt készítette elő a gyors péntek esti temetésre. Nikodémus pedig a holttest szertartásos bebalzsamozásához szükséges illatszereket vásárolta meg. A szolgák a két rabló lábszárait megtörve ledobták a testeket a földre. Jézus testét ettől megkímélték, mert látták, hogy meghalt. „Az egyik katonára oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt ki belőle. Aki látta, az tett róla tanúságot, és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Mert ez azért történt, hogy beteljesedjék az Írás: Csontját ne törjétek! Vagy egy másik helyen: Föltekintenek arra, akit keresztül-szúrtak.” (Jn 19,34-37) Jézus pedig kimondhatja: Utolsó csöpp véretem is értetek adtam! Eukarisztikus Vérem azonban minden szentmisében újra nektek adom a világ végéig.

24. *„A Lélek törvénye, ami a Krisztus Jézusban való élet folyománya, megszabadított téged a bűn és a halál törvényétől.” (Róm 8,2)*

Amikor Isten ereje lesújtotta a sátánt a mennyből a földre, „nem maradt számukra hely a mennyben. Levetették a nagy sárkányt, az ősi kígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki tévútra vezet az egész világot. A földre vetették s vele együtt angyalait is. Ekkor harsány hangot hallottam az égben: Eljött Istenünk üdvössége, ereje és országa, és az Ő Fölkentjének uralma, mert letaszították testvéreink vádlóját, aki éjjel-nappal vádolta őket Istenünk színe előtt. De legyőzték a Bárány vérével és tanúságuk szavával, s nem kímélték életüket mindhalálig. Ezért örüljete, egek, és ti, akik benne laktok! Jaj, a földnek és a tengernek, mert oda szállt le az ördög nagy haragjában. Tudja, hogy kevés ideje van hátra.” (Jel 12,8-12) A sátán örült annak, hogy az emberek lakta föld lesz az ő hazájuk is. Növelte boldogságát, hogy az emberek sokkal kevésbé okosak, mint ő. Könnyebben be lehet őket csapni. Istennek kedvencei, sok bosszúsággal keserítheti a volt angyal-testvéreiket, akik közül nagyon sokan őrangyalként felelnek a rájuk bízott emberekért. Az ószövetségi és az újszövetségi Szentírásban nagyon sokszor beszélnek, írnak arról, hogy bajba kevernek gyanútlan vagy gyenge embereket, akik ördögök hálójába keveredtek, sőt a vigyázatlanokat meg is szálltak. Szent Pál hívta fel a figyelmünket arra a jelenségre, hogy a megtestesült Ige küldetést kapott az Atyától, amikor a teremtésben vállalta, hogy ősmintája lesz a világot benépesítő anyagi és szellemi lényeknek. A bűnbeesés után pedig csak Ő tudott vállalkozni arra, hogy az emberek bűneiért eleget tegyen, megfizesse az isteni igazságosság által megkívánt engesztelést, amiről eddig sokat beszéltünk. A mennybe visszakészülő Megváltó nyíltan beszélt többek között arról is, hogy a mennybe visszaérkezve elküldheti a földre a Szentlelket, akinek küldetése abban áll majd, hogy tanúságot tegyen az ítéletről: „Az ítéletről, mivel a világ fejedelme ítélet alá esett.” (Jn 16,11) Jézus mondja: „Az Atya nem ítél el senkit, hanem egészen a Fiúra bízta az ítéletet, hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút is, ahogy tiszteli az Atyát.” (Jn 5,22-23) „Amint ugyanis az Atyának élete van önmagában, a Fiúnak is megadta, hogy élete legyen önmagában, s hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mert hiszen ő az Emberfia.” (26-27) Itt említi Jézus, hogy a fel-

támasztás is a hatalmában van, és hatalmába esik a feltámasztottak fölötti ítélet is. (27-30) Ha az Emberfia mindenki felett ítélkezhet, miért maradna ki ezek közül éppen a sátán? Az angyali próbatétel éppen arra utalt, hogy az Isten Fia akkor is imádandó Isten marad, amikor isteni természetével felveszi az emberi természetet is, és elválaszthatatlanul össze is kapcsolja őket. Akkor a próbatételen minden angyal ítéletet mondott az Emberfia fölött, miért lenne az ördög, a bukott, rosszul ítélkezett angyal mentes a csalhatatlan Istenfia ítéletétől: „Magamtól nem tehetek semmit. Amint hallom, úgy ítélkezem. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött.” (30) Az Emberfia a sátánon és a bűnön éppen ott aratott teljes győzelmet, ahol a mennyből letaszított ördögtábor igen jól feltalálta magát, mivel az emberiség mindent elhitt nekik, még azt is, hogy nincs Isten. Az ördögöt és a bűnt legyőző Jézus az ördögnek nem bocsáthat meg, mert nem tud változtatni első döntésén. Azt látja döntő győzelemnek, hogy akiket az isteni igazság és szeretet tagadására hazugságával rábeszélt, azok se tudjanak, ne akarjanak változtatni haláluk előtt dölyfös gögjükön.

Tartalom

Megváltás, az Emberfia szenvedése I. 5-54.

Bevezetés

- 1. Ábrahámiban indul el a sátán fogságából való kiváltás*
- 2. „Kiszabadítja, kiváltja, megvásárolja” ószövetségi népét az Úr*
- 3. Isten kiváltja népét Egyiptomból*
- 4. Az Úrnál az irgalom, és bőséges nála a megváltás*
- 5. „Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek”*
- 6. Újszövetség*
- 7. A megváltás olyan erőt igénylő tett, amit csak Isten vihet végbe,
a Megváltónak embernek kell lennie, mert csak akkor érvényes
a megváltói mű*
- 8. Jézus megváltónk lett a szent kereszten*
- 9. Folytonosság az Ószövetséggel*
- 10. A megváltás ára Jézus Krisztus önként vállalt és végbevitt halála*
- 11. „Mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől
Krisztus vére” (Zsid 9,14)*
- 12. Megváltásunk ára Krisztusnak drága vére*
- 13. „Krisztus feltámadott, Üljük meg e napot Szent örvendezésekkel,
Minden hívő ember Alleluját zengjen!” (Ho 84,1)*
- 14. Jézus feltámadása győzelem volt a halál fölött*
- 15. A Megváltó pedig kiváltja nemcsak az ő nemzetének gyermekeit
a pokol hatalmából, hanem a világ minden nemzetségét Isten
gyermekeivé teszi*

16. *A halál és a feltámadás*
17. *A Megváltás indítéka Szent János szerint*
18. *A megváltás az Atya és a Fiú szeretetéből származik Szent János szerint*
19. *Szent Pál is a szeretet misztériumában látja a megváltás lényegét*
20. *A MEGVÁLTÁS ténye: Győzelem a testben lévő bűn felett I.*
21. *A MEGVÁLTÁS ténye: Győzelem a testben lévő bűn felett II.*
22. *„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46)*
23. *„Amire ugyanis a törvény nem volt képes, mert a test miatt erőtlenné vált, azt Isten véghezvitte.”*
24. *„A Lélek törvénye, ami a Krisztus Jézusban való élet folyamánya, meg szabadított téged a bűn és a halál törvényétől.” (Róm 8,2)*

Szentírási idézetek:

Szent Jeromos Bibliatársulat, Budapest, 1997

Borító kép:

Hans Memling:

Krisztus az éneklő és zenélő angyalokkal, 1480